

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA REGIONÁLNÍ A ENVIRONMENTÁLNÍ EKONOMIKY

Evropské hlavní město kultury 2015 – Komparace projektů kandidujících měst
Ostravy a Plzně

European Capital of Culture 2015 – Comparison of Candidate Projects Submitted
by Cities Ostrava and Pilsen

Student: Milan Cabala

Vedoucí bakalářské práce: Ing. Jan Malinovský, Ph.D.

Ostrava 2011

Zadání bakalářské práce

Student: **Milan Cabala**

Studijní program: B6202 Hospodářská politika a správa

Studijní obor: 6202R040 Regionální rozvoj

Téma: Evropské hlavní město kultury 2015 – Komparace projektů
kandidujících měst Ostravy a Plzně
European Capital of Culture 2015 – Comparison of Candidate Projects
Submitted by Cities Ostrava and Pilsen

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
2. Vymezení pojmu kultura a Evropské hlavní město kultury
3. Analýza projektu kandidujícího města Ostravy
4. Analýza projektu kandidujícího města Plzně
5. Porovnání analyzovaných projektů
6. Závěr

Seznam použité literatury

Seznam zkratk

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

EAGLETON, T. *Idea kultury*. 1. vyd. Brno: Vydavatelství Host, 2000. 152 s. ISBN 80-7294-026-0.
Ekonomika kultury v Evropě. Dopad kultury na kreativitu. Studie vypracovaná pro Evropskou komisi,
Generální ředitelství pro vzdělání a kulturu [online]. [cit. 2010-11-19]. Brusel: KEA European Affairs,
2006. Dostupný z WWW: <<http://www.mkcr.cz/cz/evropska-unie/dokumenty-evropske-komise/studie-1960>>.

KOLEKTIV AUTORŮ. *Bílá kniha 17 příběhů z Ostravské kultury*. 1. vyd. Ostrava: Statutární město
Ostrava, 2009. 321 s. ISBN 978-80-254-6362-8.

Formální náležitosti a rozsah bakalářské práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Jan Malinovský, Ph.D.**

Datum zadání: 26.11.2010

Datum odevzdání: 11.05.2011

Ing. Jan Malinovský, Ph.D.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

„Místopřísežně prohlašuji, že jsem celou práci, včetně všech příloh, vypracoval samostatně.“

V Ostravě, 2. května 2011

.....
Milan Cabala

Poděkování

Na tomto místě bych velmi rád poděkoval Ing. Janu Malinovskému, Ph.D., za poskytnuté rady a připomínky při tvorbě bakalářské práce a členům projektových týmů měst Ostravy a Plzně, včetně pracovníků Magistrátu města Ostravy za zprostředkování užitečných informací.

OBSAH

1 ÚVOD.....	8
2 VYMEZENÍ POJMU KULTURA A EVROPSKÉ HLAVNÍ MĚSTO KULTURY	10
2.1 Definice kultury	10
2.2 Kultura a ekonomika	11
2.3 Představení programu Evropské hlavní město kultury 2015.....	12
2.3.1 Základní charakteristiky měst Ostravy a Plzně.....	13
3 ANALÝZA PROJEKTU KANDIDUJÍCÍHO MĚSTA OSTRAVY	17
3.1 Historická charakteristika - základ kulturní Ostravy	17
3.2 Ostravské kulturní instituce.....	18
3.3 Projekt Ostrava 2015	24
3.3.1 Organizační struktura projektu Ostrava 2015.....	25
3.3.2 Kulturní program	27
3.3.3 Infrastrukturní projekty.....	28
3.3.4 Vzdělávání a životní prostředí	33
3.3.5 Financování projektu Ostrava 2015.....	35
4 ANALÝZA PROJEKTU KANDIDUJÍCÍHO MĚSTA PLZNĚ	39
4.1 Charakteristika města Plzně	39
4.2 Plzeňské kulturní instituce a aktivity	40
4.3 Projekt Plzeň 2015.....	45
4.3.1 Organizační struktura projektu Plzeň 2015	46
4.3.2 Kulturní program	48
4.3.3 Infrastrukturní projekty.....	49
4.3.4 Financování projektu Plzeň 2015	53
5 POROVNÁNÍ ANALYZOVANÝCH PROJEKTŮ.....	57
5.1 Finanční náročnost projektů.....	57
5.2 Integrace projektů ve strategických dokumentech města	58

5.3	Systém řízení projektů	59
5.4	Způsob textového pojetí obsahu projektů	60
5.5	Mediální sledovanost projektů	61
5.6	Analýza hlavních silných a slabých stránek projektů	62
6	ZÁVĚR.....	66
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	68
	SEZNAM ZKRATEK	71
	SEZNAM TABULEK GRAFŮ A OBRÁZKŮ	73
	PROHLÁŠENÍ O VYUŽITÍ VÝSLEDKŮ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE	74
	PŘÍLOHY	75

1 ÚVOD

Kultura a kulturní vyžití je velice důležitým faktorem nejen pro člověka, ale také pro města, regiony a jejich rozvoj. V současné době se města snaží přilákat velké množství turistů, neboť ti jsou zdrojem finančních prostředků plynoucích nejen do městského rozpočtu. Kultura je také velmi významným lokalizačním faktorem při rozhodování o umístění firmy.

Rozvoj kultury, kulturních vazeb a přilákání turistů do měst ovlivňuje již od roku 1985 program Evropské hlavní město kultury. Jedná se o program, který představila tehdejší Řecká ministryně kultury Melina Mercouri. Spočívá v udělování titulu Evropské hlavní město kultury evropským městům. V roce 2015 padla volba na Českou republiku. Do druhého kola soutěže postoupila města Ostrava a Plzeň. Bakalářská práce se zabývá projekty kandidatury Ostravy a Plzně.

Cílem bakalářské práce je provedení komparace velkých kulturních projektů měst Ostravy a Plzně v pěti oblastech, z hlediska finanční náročnosti, integrace projektů Evropské hlavní město kultury ve strategických plánech měst, dále z hlediska systému řízení projektů, způsobu textového pojetí obsahu projektů a z hlediska mediální sledovanosti. S následným určením města, kterému měl být titul Evropské hlavní město kultury 2015 udělen. Hypoteticky se předpokládá, že výsledky této komparace budou více příznivé pro ostravský projekt Evropské hlavní město kultury 2015 než pro plzeňský.

V práci se postupuje nejprve metodou verbální analýzy projektu města Ostravy a následně Plzně. V závěrečné kapitole je využita metoda komparace projektů za pomoci předchozí analýzy projektů, realizovaných rozhovorů a částečné SWOT analýzy.

První kapitola se zabývá vymezením samotného pojmu kultura, provázáním kultury a ekonomiky, následuje představení samotného programu Evropské hlavní město kultury a poté je pozornost věnována základním charakteristikám měst Ostravy a Plzně, z důvodů jejich srovnání.

Následné kapitoly jsou již zaměřeny na analýzu komparovaných projektů. Na začátku kapitol je proveden popis významných kulturních institucí

v obou kandidujících městech. Součástí analýzy je také přehled nejnavštěvovanějších turistických atrakcí. Následuje samotná analýza porovnávaných projektů, s převážným zaměřením na infrastrukturní projekty. Součástí kapitol je také popis organizační struktury projektů, včetně analýzy provozního a investičního rozpočtu.

Závěrečná kapitola je zaměřena na komparaci obou projektů měst Ostravy a Plzně. Při jejím zpracovávání bylo využito poznatků zjištěných v předchozích kapitolách bakalářské práce a také informací z realizovaných rozhovorů. Na závěr je provedena částečná SWOT analýza, ta je nezbytná pro zjištění, kterému městu měl být udělen titul.

Při zpracovávání bakalářské práce byly autorovi velmi vstřícně poskytnuty veškeré údaje, které pro její zpracování potřeboval ze strany Magistrátu města Ostravy či z jednotlivých projektových týmů měst Ostravy a Plzně.

2 VYMEZENÍ POJMU KULTURA A EVROPSKÉ HLAVNÍ MĚSTO KULTURY

V dnešním rychle se proměňujícím světě, nabývá kultura na neustále větším významu. V 90. letech docházelo k transformaci z průmyslové společnosti na společnost založenou na znalostech. Neustále sílící vliv Číny a ostatních rychle se rozvíjejících států, předznamenává, že Evropa do několika let ztratí své výsadní postavení v této oblasti. Výchozím bodem řešení této situace je orientace na kreativní průmysl, kde může Evropa v příštích letech sehrát nejvýznamnější roli. Do oblasti kreativního průmyslu lze zařadit vše, co se týká kultury.

Jednotlivá města realizují městský marketing s cílem přilákání návštěvníků a poskytnutí jim kvalitních služeb, které města nabízí, jimž se zabývá pojem Město jako produkt. Jedná se o mechanický transfer konceptu komplexního marketingového řízení firmy na řízení rozvoje města.

S městským marketingem souvisí také projekt Evropské hlavní město kultury, kterému se autor v práci dále věnuje.

2.1 Definice kultury

Slovo kultura má mnoho pojetí. Známa je kultura zemědělská, městská, vesnická, podniková a mnoho dalších. Každá z nich se vzájemně odlišuje, avšak lze říci, že jejich základ je shodný. Jedná se o určitý systém, ve kterém dochází ke střetávání obyvatel či prvků s rozlišnými potřebami, zvyklostmi, zákony, který navenek působí jako vzájemně sladěný celek.

Jako příklad autor uvádí pojem „kavárenská kultura“. Toto slovní spojení neoznačuje pouze to, že lidé navštěvují kavárny, je zde skryt také hlubší význam. Pro určité osoby je pohodlí kavárny doslova životním stylem. Patřit k určité generaci, místu, ve kterém žijeme či profesi, kterou vykonáváme, ještě neznamena, že vytváříme kulturu. To se začne dít poté, co přijmeme jejich zvyklosti, tradice a hodnoty. [1]

Osobně autora velice zaujala následující definice, o které se domnívá, že zcela přesně vystihla podstatu pojmu kultura.

„Kulturu lze shrnout jako soubor hodnot, zvyků, přesvědčení a činností, které utvářejí způsob života určité skupiny. Celý tento soubor obsahuje vědomosti, přesvědčení, umění, morálku, zákony, zvyky a veškeré další schopnosti a návyky, které člověk získává jako člen společnosti“.

E. B. Tylor, Primitive Culture (Londýn 1871, str. 1.)

2.2 Kultura a ekonomika

Lidstvo od svého vzniku bylo vždy provázáno kulturou a ne jinak je tomu dodnes. Obyvatelé měst navštěvují rozličné kulturní stánky, jako jsou galerie, divadla, kina, koncerty, poutě, festivaly. Lidé bydlící v menších obcích, které se však nachází v dostupné vzdálenosti od většího města, jsou nuceni do něj za kulturou migrovat. Jejich obce jim totiž nenabízí tak hojný kulturní život, který je ve městech. Tento fakt je pro město přínosem. Protože, lidé do měst příjíždějí, zde uspokojují své potřeby a tudíž dochází k větším příjmům z cestovního ruchu do městské pokladny. Pokud by se ovšem menší obce více zaměřily na problematiku kultury a vyčlenily by na ní více finančních prostředků, došlo by ke zvýšení životní úrovně a atraktivity života v dané lokalitě.

Jako základní problém se autorovi jeví nedostatečná provázanost kultury s ekonomikou. Oblast kultury je stále poměrně nevýdělečná a je zapotřebí velké finanční pomoci z veřejných zdrojů. Měli bychom se především zaměřit na takové kulturní aktivity, které umožňují provázanost kultury a ekonomiky.

Možností jak propojit kulturu s ekonomikou je vystavění kulturního klastru. Kulturní klaster znamená vysokou koncentraci kulturních zařízení, které spolu navzájem spolupracují a jsou lokalizovány blízko sebe. Současným problémem jsou také staré ekologické zátěže tzv. brownfields. Opuštěné průmyslové objekty můžeme rozlišit ze dvou hledisek. První z nich jsou nevyužívané průmyslové objekty nacházející se ve volné krajině. Do druhé skupiny zařazujeme průmyslové objekty v urbanizovaném prostředí, ty lze transformovat na nejrůznější kulturní instituce, tak jako se o to pokouší město Ostrava v rámci areálu Dolní oblast Vítkovic.

Jak bylo výše zmíněno, velkou roli v budoucnosti sehraje kulturní kreativita, to zejména díky kulturní produkci jako například hudba, publikování či filmový průmysl. Kulturní kreativita je mocným prostředkem ke zrušení norem a společenských zvyklostí s cílem vyniknout uprostřed silné ekonomické konkurence. Kreativní lidé a umělci jsou nejdůležitější, protože rozvíjejí myšlenky, obrazy a sdělení, které pomáhají řídit sociální networking a zkušenosti. [2]

„K úspěchu v postindustriální ekonomice je třeba, aby podniky v celé řadě odvětví zajistily, že to, co prodávají, poskytne bohatou a přesvědčivou zkušenost. Tato zkušenost umožní odlišení od konkurenčních značek nebo produktů. Tyto vývoje vedou k vytvoření zkušenostní ekonomiky.“

Studie připravená pro Evropskou komisi, generální ředitelství pro vzdělávání a kulturu (Brusel 2009, str. 5.)

2.3 Představení programu Evropské hlavní město kultury 2015

S koncepcí programu Evropské hlavní město kultury, který má objevovat kulturní bohatství jednotlivých regionů i společně sdílené evropské hodnoty, přišla roku 1985 herečka, zpěvačka, odbojáčka a posléze rovněž řecká ministryně kultury Melina Mercouri. Jejím cílem bylo probudit v občanech zájem o kulturu v místě, kde žijí a vytvořit prostor pro výměnu myšlenek, projektů a kontaktů napříč Evropou. [7]

Program byl oficiálně představen 13. července roku 1985 na Radě Evropské unie.

Důvod, proč se tento nápad stal jedním z nejúspěšnějších evropských projektů vůbec, spočívá v přitažlivosti a přínosu pro ty, kdo se programu zúčastní. Každý rok je udělen dvěma městům dvou členských států EU titul Evropské hlavní město kultury. Na rozdíl od původní koncepce programu. Kdy byl titul udělován na základě kulturní historie, naplánovaných akcí a schopnosti zajistit finanční prostředky, je v současnosti titul EHMK udílen městům pouze za nové a originální projekty, jež dokáží svou razancí a neotřelostí upoutat lokální i evropské publikum a které mohou přinést kandidujícímu městu, případně regionu, dlouhodobý užitek. [7]

Evropská hlavní města kultury byla do roku 2004 vybírána jednotlivými členskými státy. Evropská komise tedy udělovala každý rok městu titul spolu s dotací. V současné době jmenuje Evropské hlavní město kultury Rada EU na doporučení komise, která bere v úvahu stanovisko Evropského parlamentu a odborné poroty. [7]

Města, kterým je titul EHMK udělen, těží z jeho popularity a prestiže, profitují z růstu turismu i investic a zařazují se trvale mezi viditelné body na mapě kulturní Evropy.

V roce 2015 získá titul EHMK belgické město Mons a z České republiky bylo vybráno město Plzeň. Do soutěže se dále z České republiky přihlásila města Plzeň a Hradec Králové. Do druhého kola soutěže postoupila města Ostrava a Plzeň. Za Belgie bylo vybráno město Mons. Komise, která hodnotila projekty obou měst, byla složena z delegátů Evropské komise a delegátů z Ministerstva kultury ČR. Tato komise obě města také navštívila a dne 8. 9. 2010 vynesla rozhodnutí. Evropským hlavním městem kultury 2015 se stala Plzeň.

2.3.1 Základní charakteristiky měst Ostravy a Plzně

V následující podkapitole se autor zabývá základními geografickými, socioekonomickými a kulturními atributy obou kandidujících měst, z důvodu možnosti porovnání jejich vstupních předpokladů.

Tabulka číslo 2.1 uvádí základní geografické charakteristiky měst Ostravy a Plzně

Tab. č. 2.1: Geografické charakteristiky města Ostravy a Plzně

Ostrava		Plzeň	
kraj (NUTS 3)	Moravskoslezský	kraj (NUTS 3)	Plzeňský
okres (LAU 1)	Ostrava - město	okres (LAU 1)	Plzeň – město
celková rozloha	21 427 ha	celková rozloha	13 765 ha
průměrná nadmořská výška	227 m. n. m.	průměrná nadmořská výška	310 m. n. m.
vodní toky	Odra, Ostravice, Opava, Lučina	vodní toky	Mže, Radbuza, Úslava, Úhlava
vzdálenost měst		vzdálenost měst	
- Praha	360 km	- Praha	88 km
- Brno	170 km	- Brno	273 km
- Katowice (PL)	90 km	- Drážďany (DE)	171 km
- Vídeň (AT)	310 km	- Vídeň (AT)	332 km

Zdroj: vlastní zpracování

Vhodná geografická poloha je pro město velmi významným prvkem, protože slouží například pro rozhodování o lokalizaci podniků.

Z uvedené tabulky je možno pozorovat, že Plzeň je vzdálena necelých sto kilometrů od hlavního města České republiky Prahy. To jí samozřejmě přináší řadu výhod. V Praze je největší nabídka pracovních míst. Řada obyvatel Plzně totiž pracuje v hlavním městě, kde je také nejvyšší průměrný plat v ČR.

V rámci projektu EHMK 2015 se autorovi jeví jako jedinečná výhoda Plzně právě výše zmíněná blízká lokalizace hlavního města. Jelikož do Prahy přijíždí ročně tisíce turistů, převážně z Německa, dá se předpokládat, že část z nich také navštíví Evropské hlavní město kultury 2015. Ostrava se nachází na severovýchodě Moravy a má k hlavnímu městu poměrně daleko. Autor se rovněž domnívá,

že lokalizace poblíž hlavního města mohla hrát roli při hodnocení měst komisaři.

Ostrava je městem těžkého průmyslu. 90 km od něj se nachází polské Katowice, které mají rovněž průmyslový charakter. Katowice se ucházejí o titul EHMK 2016. V případě zvolení Ostravy hlavním městem kultury 2015 a následně také Katowic, znamenalo by to pro města příležitost spolupráce, čímž by následně mohla vzniknout jedinečná kulturně průmyslová oblast, která nemá ve světě obdobu.

V rámci možnosti srovnání socioekonomické charakteristiky měst, použil autor v následující tabulce údaje za Moravskoslezský a Plzeňský kraj.

Socioekonomické charakteristiky měst Ostravy a Plzně uvádí tabulka č. 2.2

Tab. č. 2.2: Socioekonomické charakteristiky Moravskoslezského a Plzeňského kraje

Moravskoslezský kraj		Plzeňský kraj	
počet obyvatel	1 247 373	počet obyvatel	571 863
hustota obyvatelstva na 1 km ²	230	hustota obyvatelstva na 1 km ²	73
HDP (mil. Kč)	351 861	HDP (mil. Kč)	171 271
- na 1 obyvatele (Kč)	281 633	- na 1 obyvatele (Kč)	299 846
- na 1 obyvatele (ČR = 100 %)	81,5	- na 1 obyvatele (ČR = 100 %)	86,8
průměrná měsíční mzda v Kč	22 042	průměrná měsíční mzda v Kč	22 686
míra nezaměstnanosti v (%)	12,36	míra nezaměstnanosti v (%)	8,25
Ekonomické subjekty podle činnosti CZ-NACE v MSK		Ekonomické subjekty podle činnosti CZ-NACE v PLK	
- celkem	241 103	- celkem	140 383
- A zemědělství, lesnictví a rybářství v (%)	3,06	- A zemědělství, lesnictví a rybářství v (%)	5,61
- C-E průmysl celkem v (%)	12,66	- C-E průmysl celkem v (%)	13,22
- F-U služby (%)	84,28	- F-U služby (%)	81,17
- z toho R kulturní, zábavní a rekreační činnosti (%)	2,31	- z toho R kulturní, zábavní a rekreační činnosti (%)	2,26

Zdroj: www.czso.cz, vlastní zpracování

V Moravskoslezském kraji žije dvojnásobek obyvatel kraje Plzeňského. Rovněž má Moravskoslezský kraj větší hustotu zalidnění, konkrétně 230 obyvatel na 1 km², což souvisí, zejména s velkým počtem měst, která se v MSK nacházejí. Plzeňský kraj je především typem venkovského regionu.

Hodnota HDP na obyvatele je nepatrně vyšší v kraji Plzeňském, částka hrubé měsíční mzdy dosahuje větší hodnoty, také v Plzeňském kraji, její výše je 22 686 Kč. Moravskoslezský kraj se dlouhodobě potýká s vysokou mírou nezaměstnanosti, po příchodu hospodářské krize, se míra nezaměstnanosti zvýšila na hodnotu 12,36%. V Plzeňském kraji dosahuje 8,25%.

Procento ekonomických subjektů podle činnosti CZ – NACE v oblasti A - prvovýroby, činí v MSK 3,06% a v kraji Plzeňském 5,61%. V oblasti služeb dosahuje MSK hodnoty 84,28%, což, je o 3% více než v Plzeňském kraji. Za poměrně důležitý ukazatel z hlediska kandidatury měst na titul EHMK 2015 autor považuje počet subjektů v oblasti R – kulturní, zábavní a rekreační činnosti. Tato hodnota činí v Moravskoslezském kraji 2,31%, v kraji Plzeňském je procento subjektů v oblasti R na hodnotě 2,26%.

Vzhledem k dvojnásobnému počtu obyvatel Moravskoslezského kraje, autor počítal s poměrně vyšší procentuální hodnotou v MSK. Ve skutečnosti činí rozdíl pouhých 5 setin p. b.

Tabulka č. 2.3 zobrazuje základní kulturní charakteristiky měst Ostravy a Plzně

Z níže uvedené tabulky č. 2.3 je patrné, že ve statutárním městě Ostrava žije téměř o polovinu obyvatel více než v Plzni. S tím zároveň souvisí počet knihoven, které se v obou městech nacházejí. V Ostravě jich nalezneme celkem 27 a v Plzni 12, v uvedeném počtu jsou zahrnuty také pobočky městských knihoven.

Co se počtu kin týče, nachází se ve městě Plzni o dvě kina méně než v Ostravě. Ovšem v oblasti počtu divadel, dominuje Ostravě Plzeň, ve které jich nalezneme sedm. Poměr výdajů na kulturu v (%) k celkovým výdajům je v Ostravě o 2,1 p. b. vyšší než ve městě Plzni. Bližší specifikaci výdajů v časovém horizontu se autor věnuje v samotných kapitolách projektů měst.

Tab. č. 2.3: Kulturní charakteristiky města Ostravy a Plzně

Ostrava		Plzeň	
počet obyvatel stav k 1.1.2011	310 464	počet obyvatel stav k 1.1.2011	171 236
počet knihoven	27	počet knihoven	12
- počet obyvatel na 1 knihovnu	11 499	- počet obyvatel na 1 knihovnu	14 270
počet stálých kin a multikin	5	počet stálých kin a multikin	3
- počet obyvatel na 1 kino	62 093	- počet obyvatel na 1 kino	57 079
počet divadel	5	počet divadel	7
- přepočteno na obyvatele	62 093	- přepočteno na obyvatele	24 462
počet muzeí	8	počet muzeí	8
- počet obyvatel na 1 muzeum	38 808	- počet obyvatel na 1 muzeum	21 405
počet galerií	16	počet galerií	17
- přepočteno na obyvatele	19 404	- přepočteno na obyvatele	10 073
výdaje na kulturu 12/2010 (v tis. Kč)	448 192	výdaje na kulturu 12/2010 (v tis. Kč)	291 599
poměr výdajů na kulturu v (%) k celkovým výdajům (12/2010)	14,60%	poměr výdajů na kulturu v (%) k celkovým výdajům (12/2010)	12,50%

Zdroj: www.czso.cz, vlastní zpracování

3 ANALÝZA PROJEKTU KANDIDUJÍCÍHO MĚSTA OSTRAVY

Město Ostrava se přihlásilo¹ do výběrového kola soutěže Evropské hlavní město kultury 2015. Podrobné analýze ostravského projektu se autor věnuje v této kapitole.

3.1 Historická charakteristika - základ kulturní Ostravy

Ostrava je dnes třetí populačně a druhé rozlohou největší město, nacházející se na severovýchodě České republiky na pomezí Slezska a Moravy. S blízkými hranicemi sousedních států Polskem a Slovenskou republikou. Město se rozprostírá na území čtyř řek, Odry, Ostravice, Opavy a Lučiny. Ostrava je krajským městem Moravskoslezského kraje a skládá se z 23 samostatných částí. Z nichž rozlohou největší je obvod Slezská Ostrava a populačně část Ostrava - Jih.

Na území zdejší Moravské Ostravy žili lidé mnoho let před tím, než se zde ustanovilo město. Původně byla Ostrava pouhou malou vesničkou. Statut města a městská práva udělil tehdejší Moravské Ostravě ve 13. století Olomoucký biskup Bruno ze Schauenburku. [11]

Město na vrchol prosperity vyneslo až objevení uhlí a následné vybudování Rudolfovy hutě v Ostravě - Vítkovicích v roce 1818. S Ostravou jsou také spojeny velké průmyslové podniky jako například Vítkovice a.s. Tato firma je spjata se známým rodem bankéřů Rothschildů. O největší rozmach firmy se postaral Salomon Mayer Rothschild, jež nechal poblíž podniku vystavět celou městskou čtvrť včetně domovů, škol a hospod pro své zaměstnance. Ostrava tedy získala svůj unikát, který je téměř shodný s Baťovým Zlínem, kdy Tomáš Baťa nechal rovněž pro své dělníky vystavět domy, školy, restaurace a další. V současnosti se ovšem uplatňuje umístění firem mimo město zejména z environmentálních důvodů.

Problém, který Ostravu v současné době nejvíce trápí, je oblast životního prostředí. Samotná Ostrava vytěžila poslední uhlí 30. 6. 1994, avšak na blízkém Karvinsku probíhá těžba stále a v městě samotném nadále působí velké ocelářské podniky.

¹ Přesněji o přihlášce rozhodli zastupitelé města a přihlášku podalo Statutární město Ostrava.

Ve městě a jeho okolí zejména v průmyslových zónách se nachází významné zahraniční firmy. Průmyslová zóna v Ostravě - Hrabové je strategickou lokalitou statutárního města Ostravy. Tato zóna přispívá k výrazné atraktivitě města a ke zvyšování jeho ekonomiky. V roce 2010 bylo v zóně proinvestováno kolem 7 mld. Kč a bylo vytvořeno přes 6 500 nových pracovních míst. Tato průmyslová zóna je jednou z nejúspěšnějších zón v České republice. [23]

V blízkosti letiště Leoše Janáčka v Mošnově je umístěna další průmyslová zóna.

3.2 Ostravské kulturní instituce

Ostrava je město velmi bohaté na kulturu. Každý den se zde odehrává řada divadelních představení, jedná se o zdejší divadelní soubory a také soubory z celé republiky či dokonce z celého světa. Do Ostravy přijíždí za kulturou řada obyvatel okolních vesnic či měst. Ve městě se rovněž nachází velký počet kin, konkrétně osm. V současné době se mezi nejnavštěvovanější kino řadí multiplex Cinestar, ve kterém se denně promítá až dvacet filmů. V Ostravě se nachází také řada galerií, muzeí a další zajímavé kulturní atraktivity.

a) Ostravská divadla

Divadelní scény v Ostravě nabízí pestrý kulturní program všem věkovým kategoriím. Každý má možnost uspokojit svou odlišnou potřebu. Nachází se zde scény doslova komorní i velké divadelní sály, kde lze shlédnout operu v originálním znění.

Mezi největší a nejprofesionálnější divadlo se řadí **Národní divadlo Moravskoslezské**, které má dvě scény – Divadlo Antonína Dvořáka a Divadlo Jiřího Myrona. Divadlo Antonína Dvořáka bylo slavnostně otevřeno v roce 1907. Česká scéna zde vznikla v roce 1919. Divadlo Jiřího Myrona vzniklo v roce 1894 s tehdejším názvem Národní dům. [13]

V tomto divadle, se od jeho vzniku vystřídala řada výborných umělců. Například Jan Kačer, Vítězslav Vejražka, Jan Škoda, ze současných umělců například Janusz Klimsza, Jan Fišar, Alexandra Gasnářková, Tomáš Jirman, Vladimír Polák a řada dalších. Mezi návštěvníky divadla, nalezneme celé spektrum obyvatel, od dětí až po osoby staršího věku. Aktuálně se v divadle hovoří o zrušení operety.

Profesionální divadlo pro děti a mládež, Divadlo mladých, bylo založeno v roce 1945. O deset let později se divadlo přejmenovalo na **Divadlo Petra Bezruče**. Divadlo bylo od svého založení velice oblíbené, souviselo to zejména s příchodem umělců z pražské AMU. Získalo si jedinečnou pověst nejen v tuzemsku, ale také v zahraničí. Po roce 1990 se divadlo přestěhovalo do skromnějších prostor nedaleko od Domu kultury města Ostravy, kde sídlilo původně. Mezi významné osobnosti, jež po revoluci ovlivnili chod divadla lze zařadit Michala Przebindu, Januzse Klimszu, Jana Mikuláška či aktuálního uměleckého šéfa divadla Martina Františáka. [9]

V roce 1994 vznikla v Ostravě **Komorní scéna Aréna**, divadlo, jež se od počátku profilovalo jako divadlo středoškolské a vysokoškolské mládeže. Repertoár Komorní scény Arény zahrnuje jak klasická díla literárních velikánů jako byli William Shakespeare či Anton Čechov, rovněž zde nalezneme hry novodobého rázu. Komorní scéna Aréna zahájila sezónu 2005/2006 v nových prostorách, které se nacházejí poblíž Sýkorova mostu. [10]

Divadlo loutek vzniklo v roce 1953. Tehdejších jedenáct zakladatelů se rozhodlo vytvořit jedinečné divadlo, které se bude zaměřovat pouze na tvorbu pro děti. V roce 1999 se divadlo přestěhovalo ze svých původních prostor, do zcela nově postavené divadelní budovy na výstavišti Černá Louka. Od roku 1995 pořádá Divadlo loutek mezinárodní loutkářský festival Spectaculo Interesse a od roku 2000 se každý sudý rok koná Divadelní pouť bez bariér. [8]. V současnosti proběhla výstavba Alternativní scény Divadla loutek, které se autor věnuje podrobně v kapitole Stavby v rámci projektu Ostrava 2015.

Širší popis činnosti ostravských divadel je uveden v Příloze č. 1.

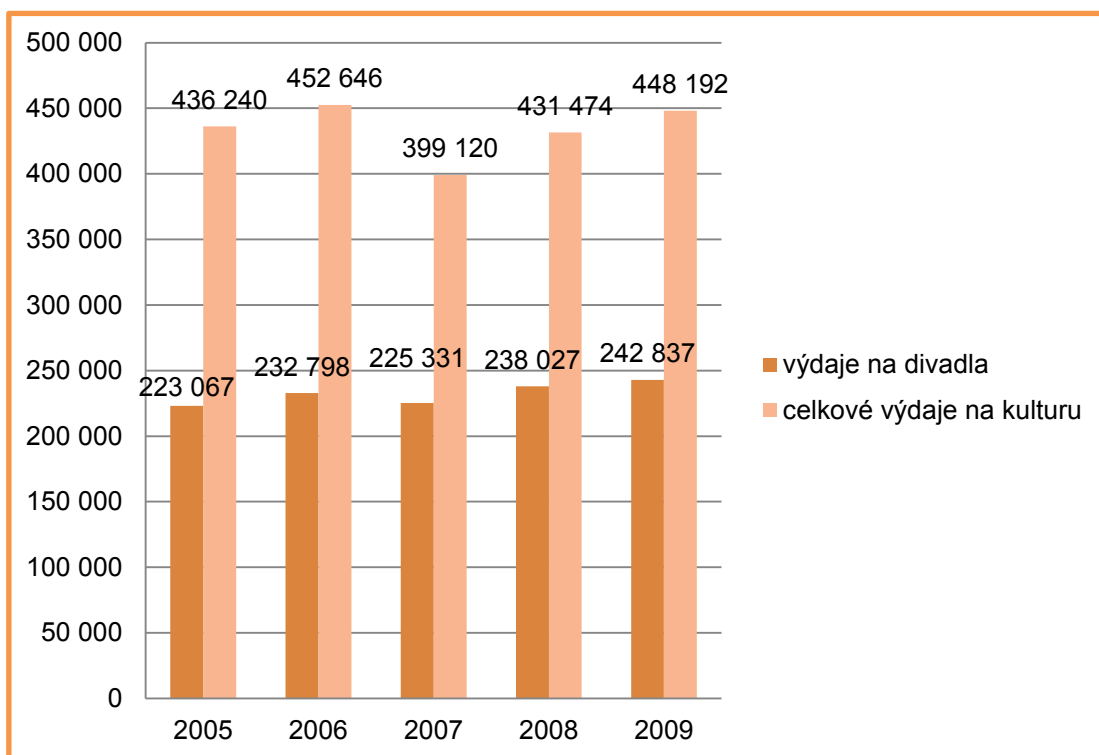
Tab. č. 3.1 uvádí výdaje Územně správního celku Ostrava na divadla v letech 2005 – 2009, graf č. 3.1 ukazuje na výdaje ÚSC Ostrava na divadla v porovnání s celkovými výdaji na kulturu.

Tab. č. 3.1: Výdaje ÚSC Ostrava na divadla v letech 2005 - 2009

Výdaje v jednotlivých letech (v tis. Kč.)					
Roky	2005	2006	2007	2008	2009
celkové výdaje na kulturu	436 240	452 646	399 120	431 474	448 192
výdaje na divadla	223 067	232 798	225 331	238 027	242 837
podíl výdajů na divadla k celkovým výdajům na kulturu v (%)	51,14	51,43	52,22	55,2	54,2

Zdroj: <http://www.info.mfcr.cz>, vlastní zpracování

Graf č. 3.1: Výdaje na divadla v porovnání s celkovými výdaji na kulturu ve městě Ostrava (v tis. Kč)

Zdroj: <http://www.info.mfcr.cz>, vlastní zpracování

Z uvedené tabulky č. 3.1 a grafu č. 3.1 je patrné, že město Ostrava vynakládá polovinu částky výdajů na kulturu do oblasti financování divadel. Lze pozorovat rostoucí trend výdajů na divadla v každém roce, s výjimkou roku 2007, kdy byly celkové výdaje na kulturu ze všech sledovaných období nejnižší. Nejvyšší výdaje na divadla byly v roce 2009, částka celkem činila 242,837 mil. Kč (což činí 782 Kč na jednoho obyvatele). Nejnižší výdaje na divadla byly vynaloženy v roce 2005, které činily 223,067 mil. Kč.

b) Ostravská kina

Kina patří aktuálně k nejnavštěvovanějším kulturním institucím po celém světě. Nový příval návštěvnosti zaznamenaly tyto kulturní stánky v nedávné době po nástupu éry 3D filmů, které jsou již k dispozici, také v České republice. V Ostravě se nachází celkem 5 kin, z nichž jedno je multiplex, který v sobě čítá celkem osm sálů a denně nabízí ke zhlédnutí až 20 filmů denně. Existence multiplexů, často znamená problémy pro kina tradičního rázu, které se potýkají s nedostatkem návštěvníků.

Kino Art se nachází v budově Domu kultury města Ostravy. Program kina nabízí tradiční filmy, ovšem především se kino specializuje na náročného diváka. Jednou ročně se v kině Art koná festival Ostrava Kamera Oko, jedná se o festival studentských amatérských filmů. Rovněž můžete v kině shlédnout projekci filmů, v rámci Mezinárodního festivalu o lidských právech Jeden svět.

V nejlidnatějším obvodu Ostrava – Jih se nachází **Kino Luna**. Jedná se o tradiční kino. V kině se rovněž konají divadelní představení či nejrůznější koncerty. Kino je vybaveno nejnovější zvukovou technologií Dolby Digital.

Ostravské **Kino Vesmír** promítá filmy již osmdesát let. Se vznikem ostravského multiplexu Cinestar, se kino potýkalo s odlivem zákazníků a bylo nuceno zavřít. V kině se nepromítalo dva roky. Do provozu, bylo opět uvedeno VŠB – TUO, kdy se přes den z kina stal přednáškový sál a večer se zde promítají filmy. [20]

Dalším ostravským kinem je komorní **Minikino kavárna**. Jeho provozovatelem je městský obvod Moravská Ostrava a Přívoz prostřednictvím příspěvkové organizace Centrum kultury a vzdělávání². Jedná se o nově zrekonstruované kino s bezbariérovým přístupem. Kino se zaměřuje zejména na netradiční a kvalitní filmy.

V roce 2001 vzniklo v Ostravě **Multikino Cinestar**. Nachází se v budově obchodního centra Futurum v Mariánských horách. V souvislosti se vznikem multikina v Ostravě docházelo k odlivu zákazníků ze stálých ostravských kin. Multikino Cinestar nabízí osm promítacích sálů v 3D projekci. Je nejnavštěvovanější ze všech kin v Ostravě.

² Další součástí centra je Klub Atlantik a Klub Parník.

Širší popis činnosti ostravských kin je uveden v Příloze č. 2.

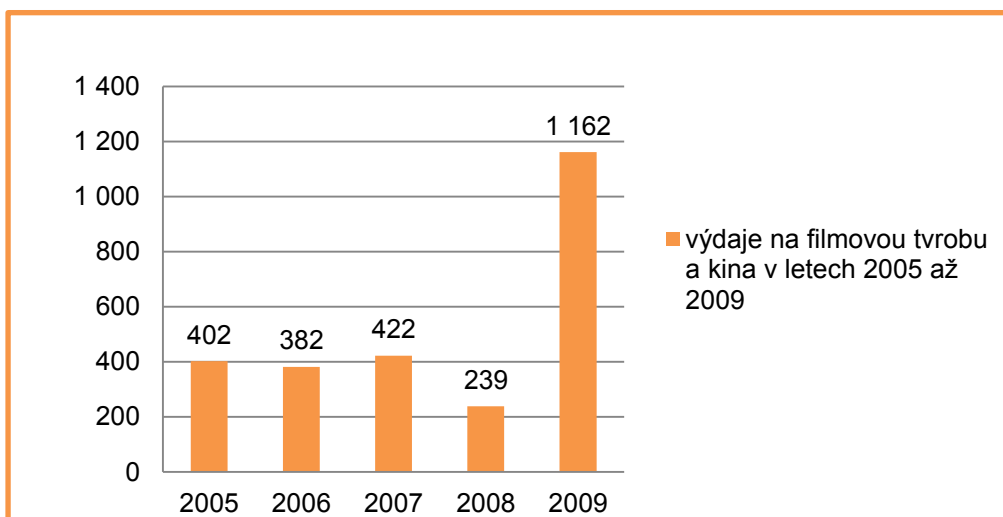
Tabulka č. 3.2 a graf č. 3.2 vyjadřují výdaje ÚSC Ostrava na filmovou tvorbu a kina v letech 2005 – 2009.

Tab. č. 3.2: Výdaje ÚSC Ostrava na filmovou tvorbu a kina v letech 2005 - 2009

Výdaje v letech 2005-2009 (v tis. Kč.)					
Roky	2005	2006	2007	2008	2009
celkové výdaje na kulturu	436 240	452 646	399 120	431 474	448 192
výdaje na filmovou tvorbu a kina	402	382	422	239	1 162

Zdroj: <http://www.info.mfcr.cz>, vlastní zpracování

Graf č. 3.2: Výdaje na filmovou tvorbu a kina ve městě Ostrava v letech 2005 – 2009

Zdroj: <http://www.info.mfcr.cz>, vlastní zpracování

Město Ostrava vynaložilo (jak uvádí tabulka. č. 3.2) v prvním sledovaném období, v roce 2005 402 tis. Kč na filmovou tvorbu (což je 1,30 Kč na jednoho obyvatele). V následujícím roce 2006 došlo k mírnému poklesu na 382 tis. Kč a v roce 2007 se výdaje opět zvýšily. Nejméně finančních prostředků bylo vynaloženo na filmovou tvorbu a kina v roce 2008, konkrétní hodnota činila 239 000 Kč. Následující rok 2009, představoval razantní zvýšení výdajů na hodnotu 1 162 tis. Kč. Tento nárůst byl způsoben poskytnutou neinvestiční dotací, nefinančnímu podnikatelskému subjektu. Celková výše dotace činila 1 000 tis. Kč.

Podrobnější popis činnosti ostravských kin je uveden v Příloze č. 2.

c) Atraktivní místa kulturních aktivit

V Ostravě se nachází mnoho turistických atrakcí pro obyvatele měst a i širšího okolí. Město v sobě kloubí historické a průmyslové objekty. V této podkapitole autor uvede nejznámější turistické atrakce Ostravy. Podrobnější popis je pak v Příloze č. 3.

Slezskostravský hrad byl postaven ve druhé polovině 13 století. Chátrající zbytky hradu zakoupilo město Ostrava a v roce 2004 prošel hrad celkovou rekonstrukcí. Na hradě se nyní každoročně koná řada kulturních akcí a vrcholem je pořádání festivalu Shakespearovské slavnosti. [24]

Zoologická zahrada Ostrava se rozkládá mezi městskými částmi Ostravy, Slezskou Ostravou a Michálkovicemi. Výstavba ZOO Ostrava započala v roce 1960. ZOO Ostrava se dlouhou dobu potýkalo s nedostatečnou vybaveností a poměrně zchátralými pavilóny. V roce 2005 byla dokončena výstavba zcela nového areálu pro slony. V současné době v ZOO Ostrava probíhá řada dalších rekonstrukcí. ZOO patří k nejvyhledávanějším ostravským atrakcím. [14]

Ostravské **Hornické muzeum** je největším hornickým muzeem v České republice. Rozprostírá se na jihovýchodním úpatí vrchu Landek, který leží nad soutokem řek Odry a Ostravice. V roce 1992 byl Landek vyhlášen národní kulturní památkou. Dochází zde k jedinečnému propojení technické památky a přírodního bohatství. Landek je totiž také proslulý světoznámým unikátním nálezem Landecké Venuše. Muzeum bylo otevřeno 4. prosince 1993 na svátek sv. Barbory, patronky horníků. A je zde možnost sfárat do dolu a prohlédnout si jedinečnou hornickou expozici. [17]

Tabulka č. 3.3 znázorňuje nejnavštěvovanější Ostravské atrakce v letech 2007 – 2009.

Tab. č. 3.3: Návštěvnost nejatraktivnějších míst Ostravy v letech 2007 – 2009

Návštěvnost			
pořadí, návštěvníci	2007	2008	2009
1	Zoo Ostrava	Zoo Ostrava	Miniuni, Slezskoostravský hrad a Sklep strašidel
počet návštěvníků	330 tisíc	364 tisíc	379 tisíc
2	Slezskoostravský hrad	Miniuni, Slezskoostravský hrad a Sklep strašidel	Zoo Ostrava
počet návštěvníků	113 tisíc	362 tisíc	359 tisíc
3	nebylo hodnoceno	Hornické muzeum OKD Ostrava	Hornické muzeum OKD Ostrava
počet návštěvníků	nebylo hodnoceno	84 tisíc	99 tisíc

Zdroj: www.czechtourism.cz, vlastní zpracování

Z tabulky č. 3.3 lze zjistit, že trendem je postupně se zvyšující počet návštěvníků jednotlivých atrakcí. V roce 2007 byla nejnavštěvovanější ostravská ZOO s celkovým počtem 330 tisíc osob (tzn., že každý obyvatel Ostravy navštívil ZOO jednou ročně). V roce 2009 návštěvníci nejčastěji zavítali do areálu Miniuni, Slezskoostravského hradu a Sklepu strašidel. Celkový počet návštěvníků činil 379 tisíc.

Na prvních třech místech se po sledovanou dobu objevují stejné atrakce. Hornické muzeum OKD Ostrava mělo v roce 2009 celkem 99 tis. návštěvníků.

3.3 Projekt Ostrava 2015

K projektu města Ostravy na titul Evropské hlavní město kultury 2015, se vyjádřil bývalý prezident České republiky Václav Havel a Ostravu rovněž podpořil.

„Ostrava, vždy příliš daleko od hlavního města, si vytvořila svébytného genia loci, jehož základem se stala nutnost spoléhat se především na sebe samu. Stále ovšem přežívá jako synonymum těžkého průmyslu a černého uhlí, nikoli jako centrum kultury či vzdělání. Někdejší nevýhody ale přinášejí i nové naděje na

revitalizaci míst, která dosud odolala sociálnímu inženýrství, kolektivizaci i tlaku globalizace. Proto vítám a podporuji ostravskou kandidaturu na Evropské hlavní město kultury 2015 jako snahu rozpoznávat, oceňovat a rozvíjet i méně nápadnou krásu naší krajiny a našich měst.“

Václav Havel, Aktualizovaná přihláška města Ostravy pro druhé výběrové kolo soutěže Evropské hlavní město kultury 2015 (Ostrava 2009, str. 17.)

Do poměrně nedávné doby široká veřejnost netušila, že existuje projekt, který by propůjčoval jednomu, respektive více městům titul Evropské hlavní město kultury. S myšlenkou udělovat titul EHMK přišla již v roce 1985 výše zmíněná Melina Mercouri. Doposud mělo čest pyšnit se tímto titulem pouze jedno město z České republiky a tím byla Praha v roce 2000. O patnáct let později padla volba opět na Českou republiku a spolu s ní získá titul, také jedno belgické město.

Oficiální ohlášení kandidatury Ostravy oznámil její primátor Ing. Petr Kajnar dne 25. 3. 2009. V této době započaly práce na ostravské přihlášce.

Role vůdce přípravného týmu se ujal televizní producent Čestmír Kopecký.

V následujících odstavcích se autor práce věnuje podrobnějšímu rozboru ostravského projektu.

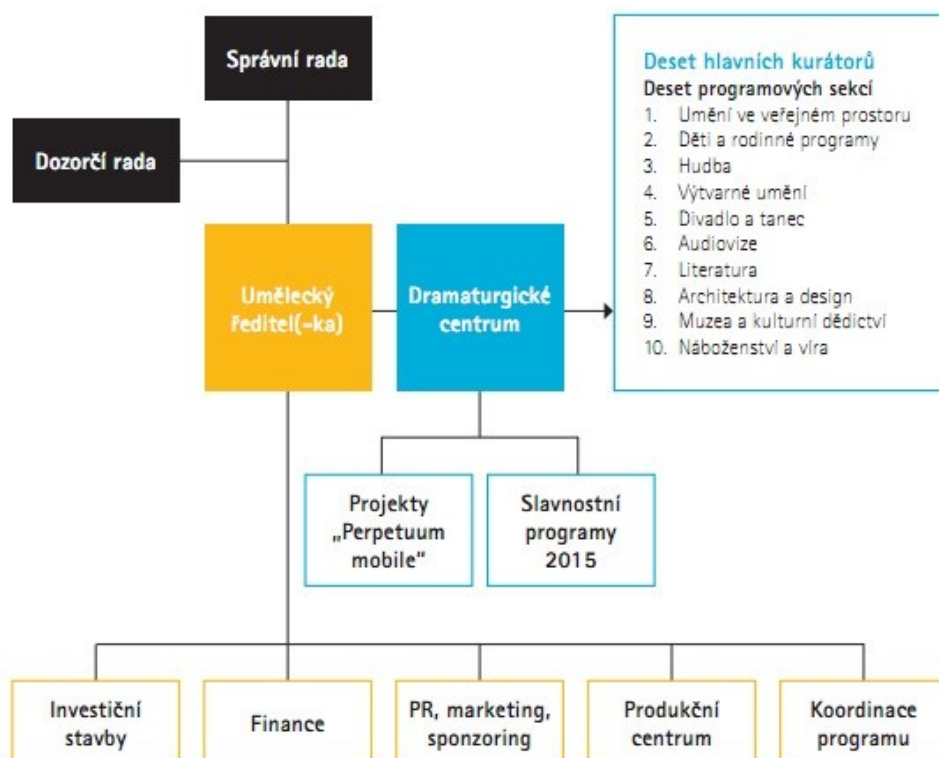
Projekt, který Ostrava předložila komisařům, se skládal z následujících částí: [4]

- Kulturní program 2015
- Stavby
- Vzdělávání
- Životní prostředí

3.3.1 Organizační struktura projektu Ostrava 2015

Pro zajištění realizace projektu Ostrava 2015 měla být v případě vítězství města Ostravy založena obecně prospěšná společnost Ostrava 2015. Tento typ společnosti byl zvolen, jelikož projekt Ostrava 2015 není považován za podnikatelskou aktivitu. Zakladatelem společnosti mělo být Statutární město Ostrava. Organizační strukturu uvádí Obr. č. 3.1.

Obrázek č. 3.1: Organizační struktura společnosti Ostrava 2015

Zdroj: aktualizovaná přihláška města Ostravy pro druhé výběrové kolo soutěže Evropské hlavní město kultury 2015

Management společnosti Ostrava 2015 měla tvořit správní rada, dozorčí rada, ředitel a další pracovníci.

Správní rada je statutárním orgánem společnosti a jejím úkolem je dodržovat zachování účelu, pro který byla obecně prospěšná společnost založena. Dále rozhoduje o základních směrech činnosti obecně prospěšné společnosti, schvalování rozpočtu, schvalování účetní závěrky, schvalování výroční zprávy, schvalování některých změn základací listiny a také vydávání statutu obecně prospěšné společnosti. [4]

Umělecký ředitel je zodpovědný za běžný chod společnosti. Rozhoduje za společnost ve věcech, které mu správní rada svěří. [4]

Dozorčí rada je kontrolním orgánem o.p.s. Je jmenována zakladatelem obecně prospěšné společnosti a dohlíží na to, že o.p.s. vyvíjí činnost v souladu se zákony a základací listinou. [4]

3.3.2 Kulturní program

Autor se v této práci zabývá zejména investicemi do kulturní infrastruktury, které v celkovém souhrnu měly vzniknout v souvislosti s projektem Ostrava 2015. Infrastrukturní projekty jsou předpokladem pro pořádání kulturních akcí, rovněž jsou na první pohled viditelné a je na ně v projektu Ostrava 2015 vyměřena převážná část rozpočtu. Přesto autor nevynechává základní seznámení s kulturním programem projektu Ostrava 2015.

Kulturní program projektu Ostrava 2015 je rozdělen do dvou strategických linií:

- První část tvoří strategie Perpetuum mobile,
- druhá část zahrnuje již samostatné kulturní projekty pro roky 2009 – 2020. Tyto projekty jsou dále rozděleny do tří oblastí, které se nazývají Těžba, Tavba a Ocel. [4]

Nejprve se zde autor zabývá **strategií Perpetuum** mobile. Ostrava jako metropole severovýchodní Moravy s počtem obyvatel přes 300 tis., je centrem mnoha kulturních subjektů a zařízení. Tato zařízení pracují převážně samostatně, nesměřují k určitému společnému cíli. Toho se rozhodli využít autoři projektu Ostrava 2015, kteří kontaktovali téměř veškerá kulturní zařízení a zadali jim společný úkol, vytvořit vlastní produkci pro projekt Ostrava 2015 evropských rozměrů. Byla jim také přislíbena spolupráce s kurátory jednotlivých programových sekcí. Určitá část projektů, měla být také směřována na spolupráci s partnerskými městy.

Tímto by celá strategie Perpetuum mobile měla dostat evropský rozměr. Nejlepší projekty měly být zařazeny do hlavní programové nabídky kulturních akcí v roce 2015. Financování strategie Perpetuum mobile se mělo uskutečnit na základě příspěvků z rozpočtu projektu Ostrava 2015 a prostřednictvím soukromých sponzorů.

Jednotlivé oblasti Těžba, Tavba a Ocel, zahrnují samostatné kulturní projekty v podobě pořádání nejrůznějších kulturních akcí. Tyto akce měly být zahájeny v roce 2010 a samotného vrcholu mělo být dosaženo v roce 2015.

3.3.3 Infrastrukturní projekty

Nedílnou součástí celého projektu Ostrava 2015 jsou stavby, které při jeho realizaci vzniknou. Hlavním projektem ostravské kandidatury je vybudování kulturně vzdělávacího klastru Černá louka. Město Ostrava má jedinečnou možnost, vybudovat ve svém centru kulturní oblast.

1. Kulturní klaster Černá louka

Nedaleko centra Ostravy se nachází prostory Ostravského výstaviště o celkové rozloze 27 ha s několika budovami, z nichž je v neustálém provozu pouze jedna. Okolí je obklopeno zelenou plochou a v blízkosti se nachází Divadlo Antonína Dvořáka a také Slezskoostravský hrad. Součástí klastru Černá louka je také Divadlo loutek, které zde již stojí. Pojem klaster je znám převážně z podnikatelské terminologie. [4]

Kulturní klaster znamená vysokou koncentraci kulturních zařízení, které spolu navzájem spolupracují a jsou lokalizovány blízko sebe. Obyvatelům by se díky vybudování klastru naskytla jedinečná příležitost k návštěvě, kde by mohla být na jednom místě nabídnuta široká paleta různorodých kulturních a společenských aktivit.

Součástí vybudování kulturního klastru je rovněž vzdělávací infrastruktura. Na jednom místě by se zde měla nacházet základní i střední škola. Klaster předpokládá také využití zchátralých lokalit, které se v okolí nacházejí. [4]

Aktuálně probíhají diskuze o novém programovacím období Evropské unie, které bude mezi léty 2014 – 2020. V průběhu těchto diskuzí, také padl návrh, aby se klaster Černá louka stal jednou z prioritních oblastí Regionálního operačního programu Moravskoslezsko v novém plánovacím období.

V rámci klastru Černá louka mají být realizovány následující stavby:

- Koncertní dům
- Kunsthalle – první výstavní síň města Ostravy
- Mateřská, základní a střední škola
- Music Pavilion (rekonstrukce stávajícího objektu)
- Přístavba alternativní scény Divadla loutek Ostrava

- Kreativní inkubátor kombinovaný se školou managementu v oblasti kultury
- Bydlení
- Park, využití břehů řek

Rozpočet na klastr Černá louka je stanoven ve výši 2,64 mld. Kč.

Mezi další významné projekty (které nejsou zahrnuty do výše uvedeného rozpočtu klastru) se počítalo s výstavbou či přeměnou dalších nových budov pro kulturní akce. Patří mezi ně budova Galerie výtvarného umění 21. století a také reaktivace Dolní oblasti Vítkovice. Bližší specifikaci Dolní oblasti Vítkovic se autor věnuje dále v textu. Nejdříve se zde nachází stručné uvedení tří vybraných staveb (širší popis níže uvedených projektů obsahuje Příloha č. 4).

Přístavba alternativní scény Divadla loutek Ostrava

K divadlu loutek se autor vyjadřoval již v subkapitole 3.2. Současná budova loutkového divadla v Ostravě má řadu nedostatků, například žádný prostor pro zkoušení inscenací.

V rámci výstavby alternativní scény divadla loutek, která byla provedena v roce 2010, vznikla nová kapacita pro zhruba 50 – 60 diváků. Celkové rozšíření také umožnilo vytvoření Dětského studia, převážně loutkového významu. Dominantou Alternativní scény Divadla loutek se stal připravovaný ostravský orloj. [4]

Celková výše investice na přístavbu Alternativní scény Divadla loutek Ostrava činí 64,0 mil. Kč. Tento projekt je z 92,5% financován prostřednictvím podpory EU (Regionálního operačního programu regionu soudržnosti Moravskoslezsko) a 7,5% rozpočtu financuje Statutární město Ostrava.

Music Pavilion

Město Ostrava se může pyšnit řadou klubových scén, které pořádají téměř každý den koncert. Rovněž se v Ostravě nachází multifunkční hala ČEZ Aréna, kde vystupují umělci z nejrůznějších koutů světa. Mezi významné Ostravské klubové scény patří klub Parník, Atlantik, Templ, Hudební Bazar, Fabric a další.

V rámci projektu Ostrava 2015 vznikl nápad na výstavbu Hudebního pavilonu, který by sloužil k pořádání nejrůznějších akcí. Rovněž by se zde nacházela také scéna světového hudebního festivalu Colours of Ostrava. [4]

Objektem vhodným pro Music Pavilion je budova G na Ostravském výstavišti Černá louka, která je v současnosti využívána jako tréninková golfová hala. Výstavba by spočívala v rekonstrukci této budovy.

Výše finančních prostředků nutných k vybudování Music Pavilionu je 70 mil. Kč. Investorem má být statutární město Ostrava.

Otázkou je, zda by Music Pavilion skutečně získal pronajímatele, jelikož nynější klubové scény jsou již řadu let zavedené a mají své stále zákazníky. Autor se domnívá, že by se Music Pavilion měl orientovat cestou netradiční alternativní hudební i divadelní scény a podporovat mladé a začínající umělce.

Městská galerie – Kunsthalle

Další budovou umístěnou v kulturním klastru Černá louka má být jedinečná budova Městské galerie, přezdívaná Kunsthalle. Budova by měla sloužit jako komunikační a informační uzel mezi regionální výtvarnou scénou a světovou uměleckou scénou.

Důvodem výstavby městské galerie, je výtvarné zázemí města Ostravy a dosud chybějící instituce tohoto typu. Součástí galerie budou specializované obchody určené zejména pro místní umělce. [4]

Rozpočet stanovený na výstavbu Městské galerie – Kunsthalle činí 425 mil. Kč.

2. Nové Vítkovice

Opuštěné průmyslové objekty tzv. brownfields můžeme rozlišit ze dvou hledisek. První z nich jsou nevyužívané průmyslové objekty nacházející se ve volné krajině. Do druhé skupiny zařazujeme průmyslové objekty v urbanizovaném prostředí. Do této druhé kategorie je možno zahrnout zcela jedinečný průmyslový objekt v České republice a tím je tzv. Dolní oblast Vítkovic

V roce 1828 zde započala první výroba železa. Od roku 1998, kdy byla výroba ukončena, nastal proces rychlého úpadku areálu. Oblast Vítkovic se stala v roce 2002 Národní kulturní památkou. [12]

Proces regenerace Dolní oblasti Vítkovic započal v roce 2004, kdy město Ostrava zpřístupnilo pro širokou veřejnost tuto lokalitu. Rovněž byla v roce 2004 ustavena pracovní skupina, která měla za cíl vytvořit nový koncept vítkovických vysokých pecí. Nyní se projekt nachází v první fázi regenerace, která má následující cíle:

- Zpřístupnit národní kulturní památku odborné i laické veřejnosti
- Vznik stálé expozice „Svět Techniky“
- Zřízení expozice technických zařízení podle charakteru technického dědictví VÍTKOVICE v depozitáři a na volných plochách NKP

Rozloha celého areálu Vítkovic zabírá 253 ha, oblast Nových Vítkovic tvoří druhou část této rozlohy a je dále rozčleněna do tří částí, centrální, jižní a severní. Severní oblast Vítkovic je aktuálně nejvíce koncepčně rozpracována. [4]

V rámci reaktivace Dolní oblasti Vítkovice budou realizovány tři projekty. Všechny směřují k naplnění vzdělávacích funkcí objektů.

Ústředna s interaktivní výstavou „Svět techniky“ a klubem COM-PRES

Mezi infrastrukturní projekty v Dolní oblasti Vítkovice patří Ústředna s interaktivní výstavou „Svět techniky“ a klubem COM-PRES. První projekt, který by se měl v rámci reaktivace Dolní oblasti Vítkovic realizovat, je výše zmíněná Interaktivní výstava „Svět techniky“, která se bude nacházet v budově bývalé VI. energetické ústředny.

Jedná se o starou halu vystavěnou ve 20. století, která je postavena z cihlových zdí a je protkána řadou železných konstrukcí. Hlavní součástí výstavy mají být dvě unikátní pístová dmychadla s interaktivní prohlídkou. [4]

Společenské a kongresové centrum GAS PRES

Nejvýznamnějším architektonickým prvkem bude dle autora této bakalářské práce Společenské a kongresové centrum GAS PRES, které bude sloužit k pořádání významných konferencí a kongresů. Dojde zde ke skloubení moderní architektury s původní zástavbou. Kongresové centrum se bude nacházet uvnitř historického plynojemu, který zůstává již 12 let nevyužit. Kapacita centra má být 1500 osob, které se vměstnají do dvou sálů s 500 místy. [4]

V lednu 2011 započaly práce na vyzdvižení plynojemu do výšky, následně se zde budou provádět stavební práce. [4]

Vysoká pec – atrakce a studijní prostor

Třetí projekt v rámci reaktivace Dolní oblasti Vítkovice spočívá v celkové rekonstrukci jedné z vysokých pecí a její využití jako atrakce pro návštěvníky. Uvnitř vysoké pece bude umístěná expozice těžby uhlí až po výrobu železa.

Doba, po kterou bude realizace projektů v Dolní oblasti Vítkovice probíhat, je stanovena na léta 2009 – 2015. Podkladem pro podání žádosti o financování celého projektu je zpracovaná studie proveditelnosti včetně podrobného marketingového průzkumu trhu. [4]

Finanční zajištění projektů obstarává neziskové zájmové sdružení právnických osob Dolní Vítkovice, které bylo vytvořeno společností Vítkovice, a.s., za účelem získání dotace z evropských fondů a dceřinou společností Vítkovice Reality Developments, s.r.o. [4]

Projekt má být 100% financován ze strukturálních fondů Evropské unie, v rámci Integrovaného operačního programu jako vzorový projekt obnovy a využití nejvýznamnějších součástí nemovitého památkového fondu ČR. Realizace si vyžádá celkem 500 mil. Kč. Roční odhadované provozní náklady činí 5,4 mil Kč. [4]

Tab. č. 3.4 uvádí finanční náročnost jednotlivých budov v rámci projektu reaktivace Dolní oblasti Vítkovic

Tab. č. 3.4: Financování projektu reaktivace Dolní oblasti Vítkovic

Název projektu	Investiční náklady v mil. Kč
Energetická ústředna	172,5
Vysoká pec	50
Plynojem	260
Management, administrativa, režie	17,5
CELKEM bez DPH	500
z toho investiční výdaje	482,5
z toho neinvestiční výdaje	17,5
DPH	100
CELKEM vč. DPH	600

Zdroj: aktualizovaná přihláška pro druhé výběrové kolo soutěže Evropské hlavní město kultury 2015, vlastní zpracování

3.3.4 Vzdělávání a životní prostředí

Nedílnou součástí projektu Ostrava 2015 je také kapitola Vzdělávání v oblasti managementu umění. Tato část je rozdělena do dvou kategorií:

- Program pro podporu mezinárodních kulturních projektů
- Založení nového vysokoškolského oboru management umění v Ostravě

1. Vzdělávání

Program pro podporu mezinárodních kulturních projektů bude zajišťovat evropský rozměr pro projekt Ostrava 2015. Je nutné připravit všechny aktéry na spolupráci v mezinárodním měřítku, což je hlavní cíl této části. Toho bude dosaženo prostřednictvím specifických cílů. Jedním z nich je posílení manažerských schopností pracovníků kultury, tím by mělo dojít také ke zvýšení kvality kulturních projektů. Projekt je určen pro všechny organizace, jež mohou být příjemci podpory programů EU. [4]

Konkrétní podobou projektu budou pořádané semináře a školení zaměřené na komunitární program EU Culture. Podpořené projekty programem Culture budou představovat nejvhodnější příklady pro evropský rozměr spolupráce. [4]

Program pro podporu mezinárodních kulturních projektů se ovšem netýká pouze pořádaných vzdělávacích seminářů. Součástí budou také akce se zaměřením na best practice projektů, určených zejména pro mládež. Tato akce bude probíhat na základě již existující zkušeností s programy Youth, Culture či Programu celoživotního učení. [4]

Samotné zahájení Programu pro podporu mezinárodních kulturních projektů započalo v roce 2010 a ukončen má být rokem 2015.

Již v roce 2010 proběhla řada akcí, spojená s tímto programem. Byly odstartovány vzdělávací semináře. První z nich s tématem Europrojekty proběhl 5. 5. 2010 a spoluorganizován byl s českou kanceláří programu EU Culture. Dále se uskutečnilo mezinárodní sympozium Umění, kulturní rozmanitost a sociální inkluze – předpoklady rozvoje kreativity. Rovněž došlo k uskutečnění mezinárodní konference Měkké faktory v regionálním rozvoji regionů s důrazem na kulturu, kreativitu a inovace.

Do Regionální inovační strategie Moravskoslezského kraje na léta 2010 až 2016, byl zahrnut hlavní projekt této části, konkrétně kreativní inkubátor kombinovaný se školou v oblasti managementu umění.

V průběhu příštích let se očekává rozvoj kulturního a kreativního průmyslu. Jako je umění v oblasti hudby, módy, literatury, výtvarné, divadelní tvorby. Dojde k přechodu od průmyslové tradice či současné ekonomice založené na znalostech, k orientaci na kreativní průmysl. Jedině v tom mohou státy Evropy získat prim před stále sílícím významem Číny. Město Ostrava připravuje **založení nového vysokoškolského oboru Management umění v Ostravě**. Protože v České republice doposud není dostatečná výuková kapacita, která by se zaměřovala na produkci odborníků v oblasti, velmi důležité pro příští vývoj, počítá město Ostrava se zavedením oboru Management umění respektive Teorie a praxe kreativních průmyslů. Zahájení výuky v tomto oboru je plánováno na akademický rok 2011/2012.

2. Životní prostředí

Oblast životního prostředí je v Moravskoslezském kraji a rovněž také v Ostravě velmi kritizována. Jedná se zde zejména o značně špatný stav ovzduší, který se v regionu označuje za nejhorší v České republice, potažmo také v Evropě. Město Ostrava bylo od svého vzniku městem průmyslovým, v 90. letech byla realizována významná opatření na ekologizaci výroby ve zdejších továrnách a situace v oblasti ovzduší je tak lepší než před dvaceti lety. K významným znečišťovatelům ovzduší patří velké průmyslové podniky, mobilní zdroje (doprava) a také lokální topeniště. Vliv na ovzduší v Ostravě má také nedaleká průmyslová výroba v polských Katovicích a navazující aglomerace. Za nejhorší lze považovat znečištění částicemi PM10, které na sebe navazují další nebezpečné polutanty.

Získání titulu EHMK 2015 je pro Ostravu důležité také z hlediska zlepšení stavu životního prostředí a proto bylo zahrnuto do projektu Ostrava 2015. K samotnému zlepšování stavu ovzduší budou pomáhat projekty ze strany EU, státu, kraje, města Ostravy, místních univerzit a také projekty z oblasti výzkumného sektoru.

3.3.5 Financování projektu Ostrava 2015

Administraci související s financováním projektu Ostrava 2015 měla zajišťovat vzniklá společnost Ostrava 2015 o. p. s. Financování projektu je rozděleno do dvou kategorií. První kategorii tvoří provozní náklady, které byly určeny zejména k financování programové části projektu. Rovněž tyto provozní náklady zahrnují náklady na marketing a propagaci akce a osobní náklady. Do druhé kategorie jsou zařazeny veškeré náklady související s investicemi do infrastrukturních projektů. Provozní náklady projektu Ostrava 2015 zobrazuje tabulka č. 2.4.2 investiční náklady poté tabulka 2.4.3.

Zastupitelstvo města Ostravy schválilo na investiční projekty dne 9. 6. 2010 příspěvek v celkové výši 2 mld. Kč a dále se představitelé města rozhodli vytvářet rezervu, která bude pokrývat provoz projektu ročně ve výši 40 mil. Kč. Přístavba alternativní scény divadla loutek, která byla dokončena počátkem roku 2011, byla financována prostřednictvím strukturálních fondů Evropské unie. Rovněž, je ze zdrojů EU přislíbeno financování projektu Reaktivace Dolní oblasti Vítkovice v celkové výši 600 mil. Kč. [4]

Tabulka č. 3.5 zobrazuje provozní rozpočet projektu Ostrava 2015

Tab. č. 3.5: Provozní rozpočet projektu Ostrava 2015

Provozní rozpočet projektu Ostrava 2015	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	celkem	Celkem (mil EUR)	podíl
Náklady na program (v mil. Kč.)	19,8	11	11	11	73	393,5	16,5	535,9	21,4	69%
Mzdy a pojištění (v mil. Kč.)	4,3	4,4	5,6	8,6	11,7	23,9	9,1	67,7	2,7	9%
Provozní náklady (v mil. Kč.)	3	3	3,8	5,6	7,6	15,2	5,6	43,9	1,7	6%
Marketing a komunikace (v mil. Kč.)	0,8	4,2	4,3	17,5	17,9	53,7	7,7	103	4,2	14%
Hodnocení a monitoring (v mil. Kč.)	0	0,5	0,5	0,5	0,6	1,7	0,9	4,9	0,2	1%
Ostatní (v mil. Kč.)	6,4	0,6	0,7	1,5	1,8	4,5	1,1	16,6	0,6	2%
Celkem	34,3	23,7	25,9	44,7	113	492,5	40,9	772	30,8	100%

Zdroj: aktualizovaná přihláška pro druhé výběrové kolo soutěže Evropské hlavní město kultury 2015, vlastní zpracování

Z uvedené tabulky je na první pohled patrné, že náklady související s programem projektu Ostrava 2015 tvoří převážnou část provozního rozpočtu, konkrétně 69%. Stanovená výše nákladů na program je výsledkem mnoha debat a odráží skutečné odhadované náklady, které budou na program potřebné. Další významnou položkou v provozních nákladech jsou finance vynaložené na marketing a komunikaci. Ty tvoří 14% celkových nákladů. Třetí nejvýznamnější položku tvoří mzdy a pojištění - 9% celkových nákladů. Největší výdaje byly plánovány na rok 2015, kdy mělo dojít k udělení titulu EHMK 2015.

V první verzi přihlášky města Ostravy komise vytýkala nedostatečné náklady na program, které byly v aktualizované přihlášce doplněny.

Celkové provozní náklady na projekt Ostrava 2015 měly činit 772,097 mil. Kč.

Investiční rozpočet projektu Ostrava 2015 zobrazuje tabulka č. 3.6

Tab. č. 3.6: Investiční rozpočet projektu Ostrava 2015

Investice typu A	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	celkem	celkem (tis EUR)	podíl
Přístavba alternativní scény divadla loutek (v mil. Kč)	32	32	0	0	0	0	n/a	64	2,56	1,70%
Music Pavilion (v mil. Kč)	0	0	0	0	35	35	n/a	70	2,8	1,90%
Koncertní dům (v mil. Kč)	0	0	0	425	425	175	n/a	1 025	41	27,40%
Kunsthalle (v mil. Kč)	0	0	0	0	300	125	n/a	425	17	11,40%
Galerie výtvarného umění 21. století (v mil. Kč)	0	0	0	165	170	165	n/a	500	20	13,40%
Nové Vítkovice (v mil. Kč)	0	0	0	600	0	0	n/a	600	24	16,00%
Celkem investice typu A (v mil. Kč)	32	32	0	1 190	930	500	n/a	2 684	107,36	71,70%
Investice typu B										
Kreativní inkubátor (v mil. Kč)	0	0	0	90	90	0	n/a	180	7,2	4,80%
Úpravy veřejného prostoru (v mil. Kč)	0	0	0	0	60	130	n/a	190	7,6	5,10%
Integrované bydlení (v mil. Kč)	0	0	0	0	55	125	n/a	180	7,2	4,80%
Mateřská škola (v mil. Kč)	0	0	0	0	50	110	n/a	160	6,4	4,30%
Základní a střední škola (v mil. Kč)	0	0	0	0	150	200	n/a	350	14	9,30%
Celkem investice typu B (v mil. Kč)	0	0	0	90	405	565	n/a	1 060	42,4	28,30%
CELKEM (v mil. Kč)	32	32	0	1 280	1 335	1 065	n/a	3 744	149,76	100%

Zdroj: aktualizovaná přihláška pro druhé výběrové kolo soutěže Evropské hlavní město kultury 2015, vlastní zpracování

Tabulka č. 3.6 zobrazuje investiční náklady na jednotlivé infrastrukturní stavby projektu Ostrava 2015. Investice typu A jsou hlavními projekty Ostrava 2015. Největší část investic zabírá klastř Černá louka, konkrétně 70,7%. Klastř se skládá z přístavby Alternativní scény divadla loutek, Music Pavilonu, Koncertního domu, Kunsthalle a všech projektů investic typu B. Další významnou položku

v investičním rozpočtu jsou projekty v oblasti Nové Vítkovice, tyto projekty tvoří celkem 16% celkového investičního rozpočtu. Celkem činí investiční rozpočet 3,744 mld. Kč.

V případě srovnání provozního rozpočtu, který obsahuje také výdaje na program, a investičního rozpočtu dojdeme k výraznému nepoměru. Provozní rozpočet činí 772,097 mil. Kč v procentuálním vyjádření 25,5% a investiční 3,744 mld. Kč, tedy 74,5 %. Z této informace vyplývá následující skutečnost, že Ostrava výrazně vsadila na infrastrukturní projekty, které tvořily klíčovou část ostravské přihlášky. Dle autora byly obě části projektu, programová i investiční, vzájemně vyrovnané, jelikož konání určitých akcí vyžadovalo výstavbu infrastrukturních projektů a Ostrava pokud chtěla zaujmout svou průmyslově – kulturní tradicí, investiční projekty potřebovala.

4 ANALÝZA PROJEKTU KANDIDUJÍCÍHO MĚSTA PLZEŇ

V této kapitole se autor zaměřuje na analýzu plzeňského projektu, včetně analýzy kulturních institucí, vybraných společensko-kulturních aktivit, organizační struktury a financování projektu Plzeň 2015.

4.1 Charakteristika města Plzně

Statutární město Plzeň je čtvrtým největším městem v České republice, co se týče počtu obyvatel. Město leží na západě republiky, 88 km od hlavního města Prahy a cca. 60 km od hranic s Německem. Plzní protékají čtyři řeky, Mže, Radbuza, Úhlava a Úslava, jejichž soutokem pak vzniká Berounka. Město Plzeň je krajským městem Plzeňského kraje a skládá se z 10 městských obvodů.

První zmínky o Plzni pocházejí z roku 976, město samotné bylo založeno v roce 1295 králem Václavem II. Plzeň zaznamenala největší rozmach ve druhé polovině 15. století, kdy docházelo k největšímu rozšiřování města. Důležitým historickým milníkem je vytištění první české knihy Kroniky Trojanské, v roce 1468. Příchod průmyslové revoluce v 19. století znamenal pro město Plzeň, začátek významného období. V roce 1848 byl založen Měšťanský pivovar Prazdroj a následně v roce 1859 vznikly Škodovy závody. [21]

Historické jádro města se stalo v roce 1989 městskou památkovou rezervací. Mezi nejvýznamnější Plzeňské památky patří katedrála svatého Bartoloměje, která byla vystavěna ve 13. století, také radnice postavená v renesančním stylu, Pivovarnické muzeum či historické podzemí. [21]

Plzeň je rovněž univerzitní město, v roce 1991 zde byla založena Západočeská univerzita, na které studuje téměř 19 000 studentů. V okolí Plzně lze nalézt hrady a zámky, ke kterým se dá dostat prostřednictvím vybudovaných cyklostezek. Poblíž Plzně se nachází lesy a rybníky, které vybízí k návštěvě.

V Plzni je rovněž lokalizována významná průmyslová zóna Borská pole s celkovou rozlohou 150 ha. V průmyslovém komplexu je umístěno celkem pět výzkumných center. V plánu je také tramvajové a trolejbusové napojení na tuto zónu. Investice na výstavbu této infrastruktury by měla podpořit Evropská Unie. [16]

4.2 Plzeňské kulturní instituce a aktivity

V Plzni lze nalézt řadu kulturních institucí, jedná se o divadla, kina, galerie, muzea či řadu knihoven. Mezi nejznámější lze zařadit Divadlo J. K. Tyla, kde začínala řada slavných českých osobností. Návštěvníci mohou také zavítat do jedinečného Pivovarského muzea. V Plzni se nachází celkem čtyři kina, z nichž nejnavštěvovanější jsou dvě multikina. V této práci je proveden rozbor pouze vybraných kulturních institucí a společensko-kulturních akcí. Hlubší analýza pak může dále zahrnout také galerie, muzea, knihovny, výstavy, festivaly a další.

a) Plzeňská divadla

V Plzni se nachází celkem 7 divadel, z nichž některá jsou svým vzhledem známá po celé České republice, jiná se řadí ke komornějším, ovšem ne méně kvalitním. První představení se v Plzni odehrálo v roce 1759. Plzeň má také dlouholetou loutkářskou tradici, kterou reprezentují celkem tři loutkářská divadla.

Jak již bylo výše zmíněno, mezi nejvýznamnější plzeňská divadla se řadí **Divadlo J. K. Tyla**. Budova divadla byla postavena v roce 1902 a patří mezi nejvýznamnější plzeňské kulturní památky. Divadlo J. K. Tyla se dělí na dvě stálé scény, Velké divadlo a Komorní divadlo. Budova Komorního divadla byla přistavěna v roce 1980. Divadlo nabízí návštěvníkům představení světových umělců, ale také se zaměřuje na méně známé dramatiky. [25]

Město Plzeň je rodištěm významných loutkářů Karla Nováka, prof. Josefa Skupy zakladatele světoznámých loutek Spejbla a Hurvínka a také Jiřího Trnky. V Plzni vzniklo první profesionální loutkové divadlo v ČSR – Plzeňské loutkové divadlo prof. Josefa Skupy, které se po válce přestěhovalo do hlavního města Prahy. Toto divadlo sídlilo v současném divadle Alfa. **Divadlo Alfa** bylo centrem mnoha významných umělců jmenovitě například Ladislav Dvořák, Karel Makonj, Pavel Vašíček a mnoho dalších. V současnosti se v divadle nachází patnáctičlenný soubor, který se zaměřuje na komediální pojetí her. [18]

Divadlo Dialog představuje centrum neprofesionálních divadel z Plzně. V české republice existuje mnoho amatérských divadelních souborů, jejichž kvalita je mnohdy nerozeznatelná od profesionálních divadel. V Divadle Dialog se střetává celkem patnáct neprofesionálních divadelních souborů. Největším

úspěchem divadla byla inscenace *Přelet*, která měla reprezentovat Českou republiku na prestižním evropském festivalu v německém městě Paderborn.

Mezi zástupce alternativní scény divadla, které v sobě snoubí klub pro mladé a rovněž Centrum protidrogové prevence a terapie, patří **Divadlo pod lampou**. Založení tohoto klubu se datuje k roku 1990, kdy vzešel požadavek vytvořit v Plzni scénu, která bude zahrnovat akce v oblasti hudby, filmu a divadla. Plzeň je na tento subjekt velmi hrdá, jelikož je oceňován v odborných kruzích po celé České republice. [6]

Významným rodákem Plzně byl vynikající herec, spisovatel, dramatik a režisér Miroslav Horníček. Jeho odkaz reprezentuje **Divadlo Miroslava Horníčka**, které sídlí v Plzeňském Domě kultury Inwest. Na jeho scéně se odehrávají nejrůznější druhy inscenací.

Mezi další divadla, která doplňují celkový počet sedmi divadel, patří maňáskové a marionetové **Divadlo Špalíček**. Vzniklo v roce 1990, avšak počátky tohoto divadla sahají k roku 1922, kdy se v letenském Sokole dohodlo několik nadšenců a následně zahájili provoz loutkářského kroužku. Divadlo nyní sídlí v plzeňském D – Klubu. [26]

Posledním divadlem, které je v Plzni možno nalézt, je **Loutkové divadlo V Boudě**. Jedná se o amatérské loutkové divadlo s datem vzniku v roce 1928.

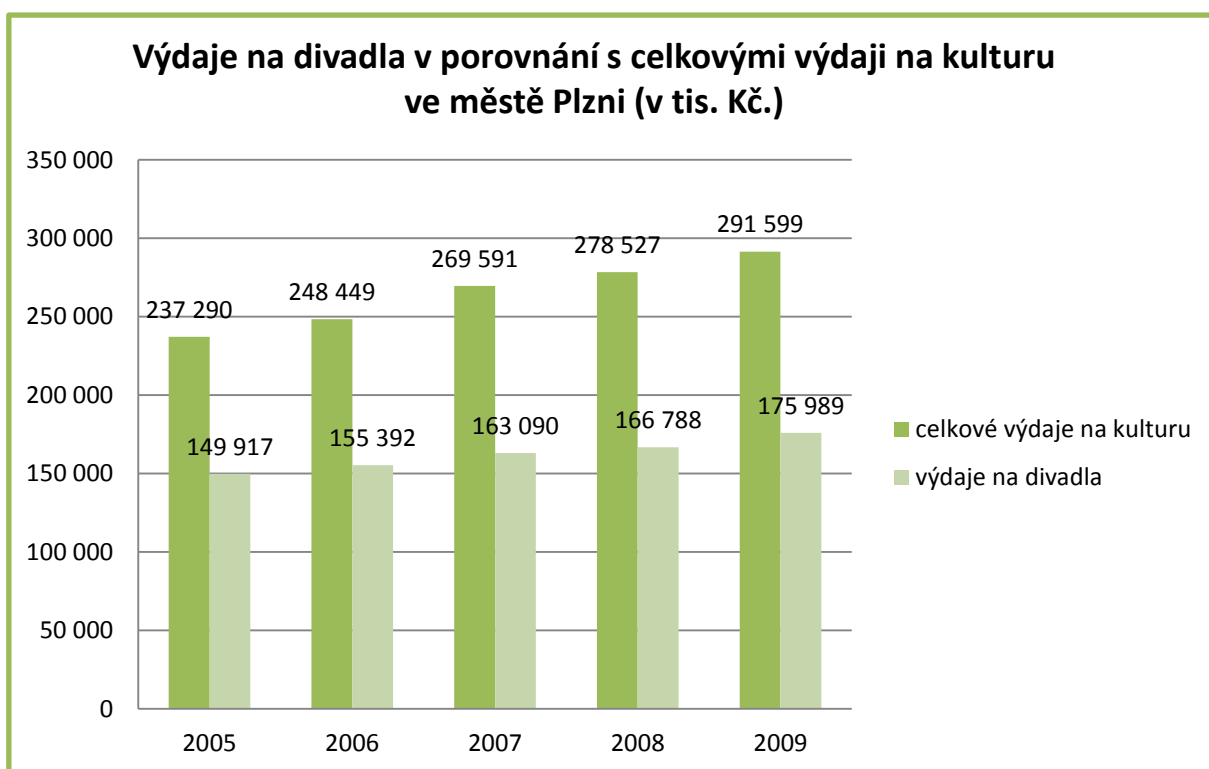
Soudobý divadelní kulturní potenciál města Plzně je odrazem nejen kulturní schopností místních obyvatel (z nichž vyrostli významní čeští protagonisté), ale ukazuje také na to, že zde byly vloženy nemalé prostředky, které do rozvoje divadelnictví od poloviny 18. století vkládaly zejména městské úřady Plzně. Rostoucí výši výdajů pro divadelní scény v Plzni za posledních pět let ukazuje Tab. č. 4.1 a Graf č. 4.1.

Tab. č. 4.1: Výdaje ÚSC Plzeň na divadla v letech 2005 - 2009

Výdaje ÚSC Plzeň na divadla v letech 2005 - 2009					
<i>Ukazatel</i>	<i>Roky</i>				
	2005	2006	2007	2008	2009
celkové výdaje na kulturu (v mil. Kč.)	237, 29	248, 45	269, 59	278, 537	291, 60
výdaje na divadla (v mil. Kč.)	149, 92	155, 39	163, 09	166, 79	175, 99
podíl výdajů na divadla k celkovým výdajům na kulturu (v %)	63,18	62,54	60,5	59,88	60,35

Zdroj: <http://www.info.mfcr.cz>, vlastní zpracování

Graf č. 4.1: Výdaje na divadla v porovnání s celkovými výdaji na kulturu ve městě Plzni v letech 2005 – 2009 (v tis. Kč)

Zdroj: <http://www.info.mfcr.cz>, vlastní zpracování

Trend výdajů na kulturu v Plzni za posledních 5 let je rostoucí celkem ve všech sledovaných obdobích. Rovněž trend výdajů na divadla je rostoucí. Nejvyšších hodnot bylo dosaženo v roce 2009 u celkových výdajů na kulturu a také u výdajů na divadla. Tabulka zobrazuje také podíl výdajů ÚSC na divadla k celkovým výdajům na kulturu. Největší podíl 63,18% byl zjištěn v roce 2005. Tento trend je postupně klesající z důvodů většího zvyšování výdajů na kulturu celkem oproti

výdajům na divadla, kde dochází taktéž ke zvyšování, ovšem ne v takovém množství jako u celkových výdajů na kulturu.

b) Plzeňská kina

Obyvatelé Plzně mají na výběr dvě velká multikina a jedno kino v kulturním domě.

Multikina v dnešní době slaví velký úspěch, jelikož se mohou těšit stále většímu počtu návštěvníků. První multikino v Plzni bylo založeno v roce 2006 a patří společnosti **Cinestar**. Nachází se v obchodním centru Olympia a jeho celková kapacita je 1514 sedadel v 8 sálech. Druhé Plzeňské multikino **Cinema City** vzniklo v roce 2008 a je lokalizováno v obchodním centru Plaza. Kapacita tohoto multikina je 1720 sedadel v 10 sálech. Tyto údaje zobrazuje tabulka č. 4.2.

Tab. č. 4.2: Základní porovnání multikin Cinestar a Cinema City v Plzni

	Cinestar Plzeň	Cinema City Plzeň
Rok založení	2006	2008
Celková kapacita míst	1514	1720
Počet sálů	8	10
Cena - základní vstupné (v Kč)	149	145
Cena - projekce 3D (v Kč)	199	189

Zdroj: <http://www.cinestar.cz>, www.cinemacity.cz, vlastní zpracování

Z uvedené tabulky vyplývá, že kino společnosti Cinema City má větší kapacitu a rovněž více promítacích sálů. V případě porovnání cen vstupenek, je kino společnosti Cinema City při promítání standardního představení a také projekce 3D filmů rovněž levnější než konkurenční Cinestar.

Kulturní dům, Měšťanská beseda byl postaven v roce 1901. Nachází se v něm secesní kavárna, společenské salonky, divadelní s polek a v neposlední řadě také **Kino Beseda**. Budova kulturního domu byla renovována ve dvou fázích, v roce 1994, 2001 - 2005 za provedení druhé fáze získala titul Stavba roku 2005. Zdejší kino zahájilo provoz v roce 2002. Typologie filmových představení je zaměřena převážně na náročného diváka. V kině se rovněž konají atraktivní festivaly jako například „Projekt 100“ či Festival outdoorových filmů. Sedadel se v kině nachází sto. [12]

Z důvodu nulových výdajů na filmovou tvorbu a kina ÚSC Plzně v letech 2005 - 2009, autor nezpracovával tabulku vývoje těchto výdajů v čase.

c) Atraktivní místa kulturních aktivit

Mezi hlavní atrakce pro návštěvníky Plzně patří zejména Zoologická zahrada v Plzni, dále turisticky velmi atraktivní DinoPark a velké oblibě se také těší nejznámější český pivovar Plzeňský prazdroj. V této podkapitole se autor práce bude jednotlivými atrakcemi podrobněji zabývat.

Rokem 1926 datuje Plzeň vznik své zoologické zahrady, která v této době sídlila v městské části Doudlevec poblíž centra města. Vypuknutí anthraxu (sněti slezinné) vedl k brzkému zániku zoo v této lokalitě. Druhá etapa, do které vstoupila **Zoologická zahrada Plzeň** v roce 1963, se pro ni již vyvíjela příznivěji. V roce 1981 došlo ke sloučení zoologické zahrady s botanickou zahradou, díky tomuto je plzeňská zoo velmi atraktivní. K vidění je široká škála zvířat téměř ze všech světových kontinentů. [15]

DinoPark Plzeň patří mezi jedinečné tematicky zaměřené zábavní parky. Jak již samotný název vypovídá, v Dino - Parku se nacházejí modely druhohorních dinosaurů. Plzeňský Dino - Park byl založen v roce 2003 a těší se velké oblibě mezi návštěvníky. Součástí Dino - Parku je 3D kino, kde mohou návštěvníci shlédnout film o stvoření života. Park není otevřen po celý rok, v zimních měsících zůstává uzavřen.

Prohlídka nejznámějšího pivovaru v České republice Pilsner Urquell společnosti **Plzeňský Prazdroj a. s.**, patří mezi tři nejnavštěvovanější plzeňské atrakce. Prohlídková trasa začíná v návštěvním centru, kde lze shlédnout model celého pivovaru. Následně návštěvníci nasednou do autobusů, které je zavezou na prohlídku stáčecích linek. Pivovar Pilsner Urquell se může pyšnit největším osobním výtahem v České republice, ve kterém se mohou návštěvníci svézt a zavítat do otočného panoramatického kina. Součástí prohlídky je rovněž návštěva varen, které mapují vaření piva po celá tři století existence pivovaru. V pivních sklepích mají hosté možnost ochutnat nefiltrované a nepasterizované pivo. [22]

Návštěvnost těchto tří turistických atrakcí porovnává následující tabulka č. 4.3, která vychází ze tří nejnavštěvovanějších atrakcí města Plzně.

Tab. č. 4.3: Nejnavštěvovanější Plzeňské atrakce v letech 2007 – 2009

Nejnavštěvovanější Plzeňské atrakce v letech 2007 – 2009			
<i>Pořadí v návštěvnosti</i>	2007	2008	2009
1	Zoo a botanická zahrada Plzeň	Zoo a botanická zahrada Plzeň	Zoo a botanická zahrada Plzeň
počet návštěvníků	402 tisíc	405 tisíc	458 tisíc
2	DinoPark Plzeň	Plzeňský prazdroj	Plzeňský prazdroj
počet návštěvníků	191 tisíc	188 tisíc	217 tisíc
3	Plzeňský prazdroj	DinoPark Plzeň	DinoPark Plzeň
počet návštěvníků	185 tisíc	186 tisíc	215 tisíc

Zdroj: www.czechtourism.cz, vlastní zpracování

Z tabulky č. 4.3 je na první pohled patrný trend zvyšování počtu návštěvníků v čase. Nejnavštěvovanější turistickou atrakcí byla v letech 2007 – 2009 Zoo a botanická zahrada Plzeň. Počet jejich návštěvníků stoupl z počtu 402 tisíc v roce 2007 na celkový počet 458 tisíc v roce 2009. V roce 2008 došlo ke změně druhé nejnavštěvovanější atrakce, kdy se Plzeňský prazdroj dostal na druhé místo před Dino - Park. Na třetím místě se v roce 2007 umístil Plzeňský Prazdroj s počtem návštěvníků 185 tisíc, avšak v roce 2009 měla třetí nejnavštěvovanější atrakce, Dino - Park již 215 tisíc návštěvníků, což je důkazem vzrůstajícího trendu počtu návštěvníků.

4.3 Projekt Plzeň 2015

Město Plzeň podpořilo mnoho známých tváří v České republice, jednou z nich byla také česká herečka Tereza Brodská.

„Plzni děkuji! Děkuji jí za to, že mi dala jako první šanci. Moc ráda vzpomínám na své první angažmá v tamějším divadle, které mi umožnilo vystupovat ve velkých rolích, které bych jinde obtížně získávala. Jsem Plzni vděčná za to, jak se ke mně zachovala, nejen profesně, ale i lidsky, Plzeň mě v té době bez ptaní „adoptovala“. Proto mě tolik těší, že se rozhodla kandidovat na Evropské hlavní město kultury

*2015 a ukázat všem svou originální recepturu na to, jak být kulturní metropolí!
Plzeň si to zaslouží, nakročeno má velmi dobře a já jí to z celého srdce přeji“!*

Tereza Brodská, www.plzen2015.eu, sekce ambasadoři projektu (Plzeň 2009)

V Plzni započali práce na přihlášce do projektu Evropského hlavního města kultury 2015, přibližně o rok dříve než v Ostravě. Plzeň v srpnu roku 2008 zpracovala Integrovaný plán rozvoje města: Plzeň – Evropské hlavní město kultury 2015. Ve kterém, se zaměřila na důležitost projektu a jeho celkový přínos pro město. Plzeň si tedy cíl získat titul EHMK 2015 zařadila do IPRM.

Celý Plzeňský projekt se nese pod heslem Pilsen, Open Up, což je možno přeložit, jako Otevřete si Plzeň. Co si mají lidé představit, pod tímto pojmem, je uvedeno v následujících odrážkách [5]

- Otevřenost jako odvaha ke konfrontaci a veřejnému dialogu
- Otevřenost novým myšlenkám, inovaci a kreativitě
- Otevřenost vůči menšinovým žánrům, směrům i národnostem
- Otevřenost, transparentnost a kultivovanost v procesu celé plzeňské kandidatury a věcí veřejných
- Otevřenost vůči ostatním lidem, Evropě a celému světu

Struktura plzeňského projektu je rozdělena do čtyř tematických částí, které mají evokovat čtyři plzeňské řeky. Každá část v sobě zahrnuje kulturní akce a následně také tvrdé investiční projekty, které mají být realizovány. Tyto čtyři kategorie se nazývají:

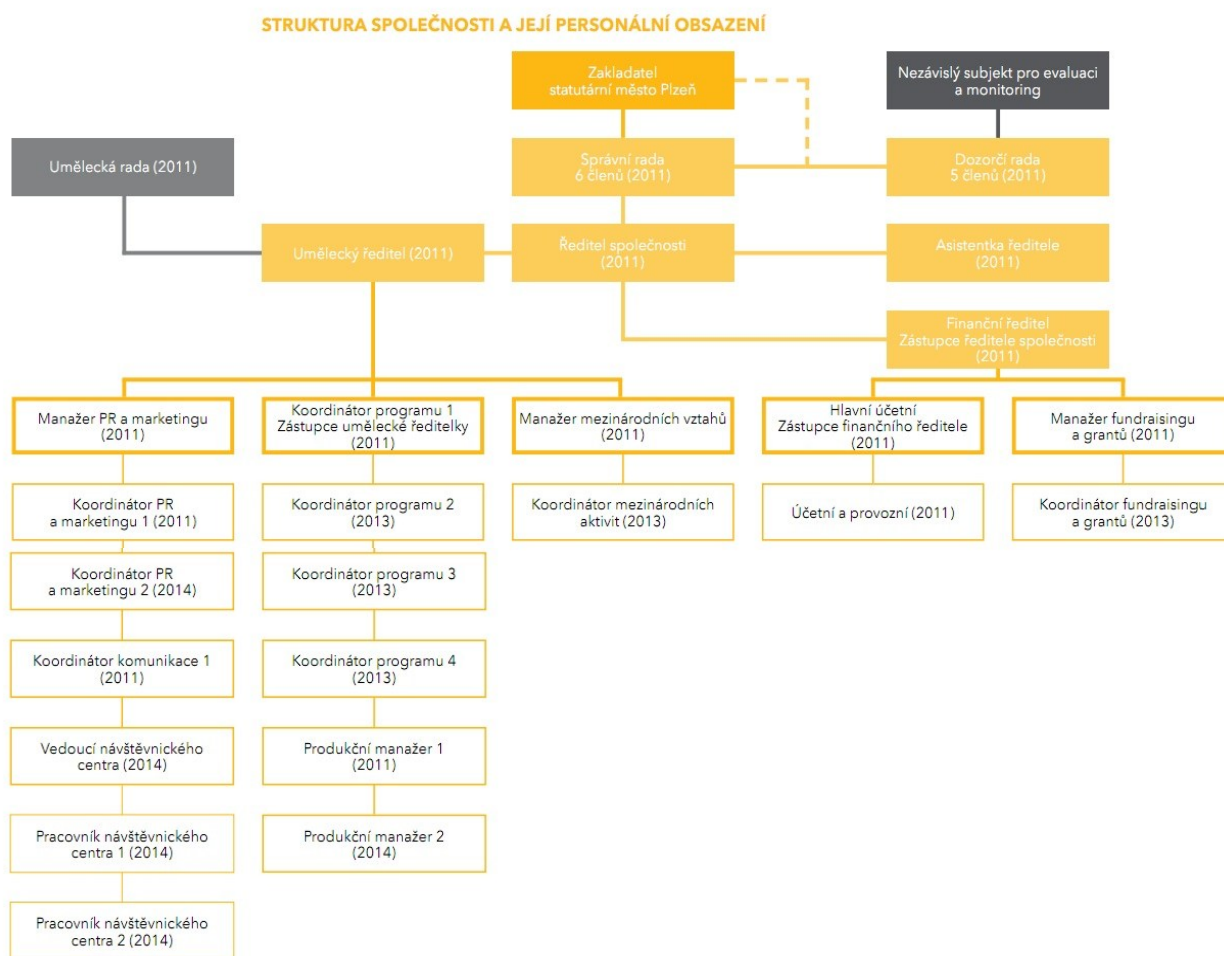
- Umění a technologie, tváří v tvář novým technologiím života
- Vztahy a city, otevřená komunikace jako základ pevných vztahů
- Tranzit a menšiny, otevřený prostor pro nové impulsy
- Příběhy a prameny, od kořenů ke světové značce

4.3.1 Organizační struktura projektu Plzeň 2015

V říjnu roku 2010 byla statutárním městem Plzeň založena obecně prospěšná společnost Plzeň 2015 (dále jen Společnost Plzeň 2015). Jejím hlavním úkolem bylo zajištění průběhu přípravy a následné realizace aktivit, které si Plzeň vytýčila ve svém projektu. Přínos Společnosti Plzeň 2015 se očekával zejména v šíření

kulturního povědomí, rozvoji turistického ruchu a přilákání nových návštěvníků do města. Společnost Plzeň 2015 se rovněž zavázala ke koordinaci připravovaných investičních projektů, ve spolupráci s Magistrátem města Plzně a Krajským úřadem Plzeňského kraje. Uvedený obrázek číslo 4.3 zobrazuje organizační strukturu společnosti Plzeň 2015 o. p. s. [5]

Obrázek č. 4.1: Organizační struktura společnosti Plzeň 2015

Zdroj: přihláška města Plzně pro druhé výběrové kolo soutěže Evropské hlavní město kultury 2015, vlastní zpracování

Správní rada společnosti Plzeň 2015 má šest členů, kteří byli jmenováni Statutárním městem Plzeň, její úlohou je jmenovat ředitele společnosti.

Dozorčí rada má pět členů a je tvořena dvěma zástupci zakladatele, další člen je zástupcem Plzeňského kraje, dále v dozorčí radě nalezneme zástupce Ministerstva kultury ČR a Západočeské univerzity v Plzni.

Umělecký ředitel je garantem uměleckého programu projektu a jeho úkolem je komunikovat s uměleckou radou a zástupci veřejného sektoru.

Umělecká rada nepatří mezi součást společnosti Plzeň 2015, jedná se o kreativní tým osob z kulturního prostředí.

Ředitelem Plzeň 2015 o. p. s. je Milan Svoboda a pozici umělecké manažerky zastává Yvona Kreuzmannová.

4.3.2 Kulturní program

V rámci možnosti lepší komparace obou projektů, se autor práce věnuje základnímu popisu všech čtyř programových linií a následně se zabývá detailním pohledem na tvrdé infrastrukturní projekty.

Programová linie **Umění a technologie** je zaměřena na rozvoj technologií společně s inovacemi, které jsou poslední dobou v kultuře velmi významné. Počítá se zejména s mezinárodním rozsahem projektů v této linii. Programová skladba Umění a technologie je velmi podobná tematickému zaměření projektu Belgického města Mons, které nese název „Where technology meets culture“, což lze přeložit následovně „Kde se technologie setkává s kulturou“. Zde může docházet k výměně praktických zkušeností mezi těmito městy. Hlavním společníkem, který bude zajišťovat realizaci projektů v této programové linii, je Ústav umění a designu v Plzni. [5]

Finanční náklady na realizování veškerých projektů v programu Umění a technologie dosahují 250 000 tis. Kč.

V druhém tematickém okruhu s názvem **Vztahy a city**, Plzeň plánuje otevřít celé Evropě potažmo celému světu. Ze všeho nejdůležitější ovšem je otevření v sobě samém. Kdy v dnešní moderní době s tím mají potíže zejména starší občané. Plzeň plánuje začít u sebe u plzeňských občanů, jejím cílem je jejich aktivní účast na projektech a na chodu celé plzeňské kultury. Plzeň rovněž plánuje inspirování a využití kulturních politik svého města pro ostatní státy střední Evropy například prostřednictvím vydání Zelené knihy. [5]

Celkové finanční náklady na realizaci projektů v programové linii Vztahy a city činí 90 mil. Kč.

Plzeň v programové linii **Tranzit a menšiny** sází na multikulturnost. Město vychází ze své historie, kdy se v Plzni střetávalo mnoho rozličných národnostních či náboženských kultur. Plzeň také leží na středověké obchodní stezce Via Carolina. Což z ní vytváří určitou kulturní křižovatku. Tato programová linie je rozčleněna na projekty ve třech rovinách. První rovinu tvoří projekty vycházející z požadavků imigrantů a etnických menšin. Druhou rovinu tvoří projekty zabývající se putováním a výměnou tvůrčích kolektivů a poslední část je zaměřena na rozličné kulturní festivaly a akce zaměřující se na prezentaci domácích či zahraničních menšin. [5]

Celkový odhadovaný rozpočet na třetí programovou linii tvoří 150 mil. Kč.

Poslední programová linie plzeňského projektu Plzeň 2015 se nazývá **Příběhy a prameny**. V této linii se Plzeň pokouší vysvětlit důvody její kandidatury a rovněž vybízí občany k návratu do harmonie s přírodou a vytvoření harmonie se svým duchem. Tento programový proud je cílen konkrétně na plzeňský region a pokouší se o pochopení vlivu vazeb mezi venkovem a městem. Významnou událostí v této programové linii je vytvoření Plzně jako iniciátora nově vzniklé kulturní sítě revitalizovaných pivovarů v zemích Evropy. S touto programovou linií také souvisí rekonstrukce areálu Světovar, které se autor věnuje v podkapitole plzeňských infrastrukturních projektů. [5]

Programová linie Příběhy a prameny má odhadovaný rozpočet 130 mil. Kč.

4.3.3 Infrastrukturní projekty

Plzeňský projekt Plzeň 2015 se nesoustředí pouze na kulturní program, samozřejmě jsou tvrdé infrastrukturní projekty, které byly součástí plzeňské přihlášky. Do roku 2015 by měly být v Plzni realizovány následující infrastrukturní projekty.

- Vytvoření nového multidisciplinárního kulturního centra v areálu bývalého pivovaru Světovar
- Stavba nové divadelní budovy
- Stavba nové budovy Západočeské galerie v Plzni
- Revitalizace území Štruncových sadů.
- Vytvoření sportovně rekreačních tras v údolí řek

- Využití veřejných prostranství pro kulturní účely

Autor se v této práci soustředí na popis dle něj nejdůležitějších infrastrukturních projektů.

a) Vytvoření nového multidisciplinárního kulturního centra v areálu bývalého pivovaru Světovar

V Plzeňské městské části Slovany se nachází areál bývalého pivovaru Světovar. Celková rozloha území, na kterém se pivovar nachází, je 5 ha. Pivovar Světovar zde byl postaven v roce 1910, pivo se zde ovšem vařilo pouhých 23 let a v dalších letech byl areál pivovaru využíván zejména pro vojenské účely. Vlastníkem poloviny areálu je statutární město Plzeň a o převodu zbylé části na město se vedou jednání. V rámci kulturního centra v areálu Světovar jsou v přípravě dva významné projekty, které autor níže popisuje.

4x4 Světovar Cultural Factory

První projekt, který se uskuteční v rámci kulturního centra v areálu bývalého pivovaru Světovar, je projekt **4x4 Světovar Cultural Factory**. Cílem tohoto projektu je vytvořit jedinečné centrum kultury, pro amatérské i profesionální umělce a širokou veřejnost. Projekt spočívá v rekonstrukci dvou budov pivovaru. V první z těchto budov vzniknou čtyři vzájemně propojené kulturní sály, které budou sloužit téměř všem kulturním účelům, od divadelních představení po výstavy, tyto čtyři sály by měly pojmout až 2 000 osob. V této budově bude zároveň umístěna kavárna o celkové kapacitě 100 míst. Druhým objektem, který projde celkovou rekonstrukcí je bývalá administrativní budova. V tomto objektu budou umístěny zkušebny, studia, ateliéry a také ubytování pro hosty. [5]

Investorem stavby je statutární město Plzeň. Celkové náklady jsou vyčísleny na 100 milionů Kč. Město Plzeň má na tuto investici blokované finance ve výši 80 milionů Kč, v rámci Regionálního operačního programu prostřednictvím IPRM Plzeň – Evropské hlavní město kultury 2015. Se zahájením projektu se počítá v roce 2011 a předpokládaný termín ukončení je v roce 2013. [5]

Muzeum designu a životního stylu

Druhým významným projektem, který má vzniknout v rámci kulturního centra v areálu bývalého pivovaru Světovar, je **Muzeum designu a životního stylu**. Jeho posláním bude nabídnout návštěvníkům poznání vývoje designu v jeho širších souvislostech a rovněž bude poskytovat kurzy celoživotního vzdělávání. Muzeum designu a životního stylu bude fungovat jako pobočka Uměleckoprůmyslového muzea Prahy a bude založeno na spolupráci s Ústavem umění a designu Západočeské univerzity v Plzni.

Vytvoření nového multidisciplinárního kulturního centra je velmi atraktivní projekt a Plzni by prospěl zejména díky přilákání turistů do oblasti. Jedná se o typický projekt současného kreativního průmyslu. Otázkou ovšem zůstává, zda by tento velký objekt bývalého pivovaru Světovar nebyl z provozních důvodů značně prodělečný a nezatěžoval město Plzeň finančně. Jako problém se autorovi rovněž jeví nedořešené vlastnictví poloviny objektů, což by mohlo narušit realizaci projektu.

Náklady potřebné na stavbu jsou v celkové výši 104 mil. Kč. Výstavba začne v roce 2012 a předpokládané dokončení stavby je v roce 2014. [5]

b) Revitalizace území Štruncových sadů

V současné době, která je charakterizována velkým časovým tlakem, který s sebou přináší stres, je velmi důležité nalézt čas sám na sebe a věnovat se například relaxaci.

Lokalita sousedící s centrem města Plzně nazývána Štruncovy sady, projde v rámci projektu Plzeň 2015 rozsáhlou rekonstrukcí, jejímž cílem bude vytvořit ve městě Plzeň centrum určené pro relaxaci, odpočinek a provozování sportovních aktivit. Revitalizace území Štruncových sadů bude provedena prostřednictvím dvou projektů, které autor níže popisuje.

c) Sportovně relaxační centrum Štruncovy sady

Sportovně relaxační centrum Štruncovy sady, je hlavním projektem celkové revitalizace. Velký důraz v tomto projektu je kladen na sportovní vyžití pro obyvatele města. Dnes jsou Štruncovy sady orientovány převážně na vrcholový sport, což by se mělo změnit. Štruncovy sady se nyní otevrou široké veřejnosti,

mezi hlavní atrakce oblasti bude patřit vybudování dětského hřiště, in – line okruhu, horolezecké stěny, skateboardového centra a mnoho dalších. Cílem projektu je celkové zklidnění lokality a vytvoření zeleného bodu s možností relaxace, pro všechny občany města Plzně. [5]

Celkové náklady na realizaci projektu dosahují výše 85 mil. Kč., hlavním investorem je statutární město Plzeň, které bude projekt financovat prostřednictvím regionálního operačního programu Jihozápad. [5]

Zvýšení pobytové a výtvarné kvality veřejných prostranství ve Štruncových sadech

Druhý projekt, který je představen v souvislosti s revitalizací území Štruncových sadů, se nazývá ***Zvýšení pobytové a výtvarné kvality veřejných prostranství ve Štruncových sadech***. Cílem tohoto projektu je vyřešit podobu parků v prostranství před fotbalovým stadionem ve Štruncových sadech a dále také řešení napojení lokality sadů k Plzeňskému pivovaru. [5]

d) Sportovně rekreační trasy v údolí řek

Plzeň v rámci svého projektu revitalizace Štruncových sadů, rovněž počítá s vybudování cyklo a in – line stezek v jeho okolí. Počátek těchto tras by byl v areálu sadů a prostupoval by celým městem, přičemž by došlo k využití břehů řek, které se v současnosti nacházejí ve velmi znehodnoceném stavu. Projekt počítá s vybudováním celkem 7,5 km tras. [5]

Finanční náklady na projekt činí 102 000 tis. Kč. Realizace projektu má proběhnout mezi léty 2011 až 2012. [5]

e) Výstavba divadelní budovy

Významným architektonickým prvkem bude zcela jistě výstavba nové divadelní budovy v Plzni. Současné Komorní divadlo neodpovídá moderním trendům a jeho budova přestává odpovídat bezpečnostním standardům. Na architektonickém projektu se podílel portugalský ateliér Contemporanea a pražský ateliér Helika. Projekt spočívá ve vybudování dvou nových objektů. V prvním z nich budou umístěny dva divadelní sály, jeden s kapacitou 500 diváků a druhý komornější pro 150 diváků, součástí této budovy budou také zkušebny pro všechny soubory

v divadle. Druhý objekt bude mít podobu pětipatrové administrativní budovy, kde se bude mimo jiné nacházet také divadelní klub. [5]

Náklady na realizaci stavby činí 720 000 tis. Kč. Výstavba má být zahájena ve druhé polovině roku 2011. [5]

4.3.4 Financování projektu Plzeň 2015

Finanční spoluúčast na projektu již přislíbilo statutární město Plzeň ve svém IPRM - Plzeň Evropské hlavní město kultury 2015. Dne 15. 10. 2009 byl schválen Program rozvoje kultury ve městě Plzni, který vytváří fond pro poskytování příspěvků na projekty EHMK. Dohled nad financováním projektu Plzeň 2015 má v roce 2010 založená společnost Plzeň 2015 o. p. s, která zajišťuje také celkový chod projektu Plzeň 2015.

Město Plzeň již v průběhu podávání první přihlášky zajistilo:

- zřízení samostatného účelového fondu na kofinancování evropských projektů města, ve kterém dosud město kumulovalo téměř 450 milionů;
- schválení záměru vytvořit zvláštní účelovou rezervu ve Fondu rezerv a rozvoje města Plzně, která bude zajišťovat financování neinvestičních výdajů projektu EHMK a bude každoročně plněna současně se schvalováním rozpočtu na daný kalendářní rok dle možností města a potřeb kandidatury;
- schválení závazku města finančně zajistit činnosti kulturní společnosti Plzeň 2015, o. p. s. z rozpočtu města po celou dobu existence společnosti v letech 2011 – 2016;
- uzavření smlouvy s Evropskou investiční bankou na financování rozvojových projektů města, v níž jsou rámcově vymezeny peníze na projekt EHMK 2015.

Financování projektu Plzeň 2015 lze rozdělit do dvou částí, na provozní a investiční část. Provozní výdaje projektu zobrazuje tabulka číslo 4.4 a část investiční tabulka č. 4.5.

Tab. č. 4.4: Provozní rozpočet projektu Plzeň 2015

Provozní rozpočet projektu Plzeň 2015	2011	2012	2013	2014	2015	2016	celkem	celkem (tis EUR)	podíl
Náklady na program (v mil Kč)	60,8	63,9	69	95,5	277	63,8	630	24,2	73%
Mzdy a pojištění (v mil. Kč)	7	7	8,6	12,4	12,4	6,4	53,8	2	6%
Provozní náklady (v mil. Kč)	3	3,5	6,5	5,5	9	2,5	30	1,1	3%
Marketing a komunikace (v mil. Kč)	12,2	12,8	13,8	19,1	55,4	12,7	126	4,8	15%
Hodnocení a monitoring (v mil. Kč)	1,8	3,8	3,8	3,8	4,5	2	19,7	0,7	3%
Celkem	85	91	102	136	358	87	860	33	100%

Zdroj: aktualizovaná přihláška města Plzně pro druhé výběrové kolo soutěže Evropské hlavní město kultury 2015, vlastní zpracování

Z tabulky č. 4.4 lze pozorovat následující skutečnosti, největší část provozního rozpočtu tvoří výdaje související s programovou částí projektu Plzeň 2015, tyto náklady tvoří konkrétně 73% provozního rozpočtu. Další významnou položkou jsou náklady, které budou vynaloženy na marketing a komunikaci, bez nichž by akce nebyla proveditelná, v procentuálním vyjádření tvoří tyto náklady 15%. Třetí nejvýznamnější část nákladů tvoří mzdy a pojištění. Nejvíce plánovaných výdajů z provozního rozpočtu se bude realizovat v roce 2015, tedy v roce kdy bude Plzeň udělen titul Evropské hlavní město kultury 2015.

Celkové provozní náklady na celý plzeňský projekt činí 860 mil. Kč.

Tab. č. 4.5: Investiční rozpočet projektu Plzeň 2015

Investiční rozpočet projektu Plzeň 2015	2011	2012	2013	2014	2015	2016	celkem	celkem (tis. EUR)	Podíl
4x4 Světovar Cultural Factory (v mil. Kč)	15	60	25	0	0	0	100	3,85	5,82%
Muzeum designu¹ (v mil. Kč)	0	15	65	24	0	0	104	4	6,04%
Nová divadelní budova (v mil. Kč)	65	310	310	35	0	0	720	27,7	41,83%
Nová budova Západočeské galerie (v mil. Kč)	220	300	0	0	0	0	520	20	30,21%
Sportovně relaxační centrum Štruncovy sady (v mil. Kč)	48	37	0	0	0	0	85	3,3	4,95%
Zvýšení pobytové² (v mil. Kč)	20	20	0	0	0	0	40	1,5	2,32%
Sportovně rekreační trasy v údolí řek (v mil. Kč)	52	50	0	0	0	0	102	3,9	6%
Využití veřejných prostranství pro kulturní účely (v mil. Kč)	5	20	25	0	0	0	50	1,9	2,83%
CELKEM (v mil. Kč)	425	812	425	59	0	0	1 721	66,15	100%

Poznámky: ^{1/} Muzeum designu a životního stylu Světovar;

^{2/} Zvýšení pobytové a výtvarné kvality veřejných prostranství ve Štruncových sadech
 Zdroj: vlastní zpracování z aktualizované přihlášky města Plzně pro druhé výběrové kolo soutěže
 Evropské hlavní město kultury 2015

Uvedená tabulka číslo 4.5 zobrazuje investiční rozpočet projektu Plzeň 2015. Lze pozorovat, že největší finanční záběr z celkového rozpočtu, konkrétně 720 mil. Kč má výstavba nové divadelní budovy ta zabírá 41,83% investičního rozpočtu. Druhou nejnákladnější investicí je výstavba nové budovy Západočeské galerie, která má finanční rozpočet 520 mil. Kč v procentuálním vyjádření 30,21% z investičního rozpočtu. Další stavby zabírají kolem 5% z investičního rozpočtu.

Provozní rozpočet projektu Plzeň 2015 činí celkem 860 mil. Kč. Investiční rozpočet má hodnotu 1,721 mld. Kč. Celkový rozpočet projektu plzeň 2015 dosahuje výše 2,580 mld. Kč. Provozní rozpočet zabírá z celkového rozpočtu 33,3%. Investiční rozpočet 66,7%.

Částky byly oproti rozpočtu ostravského projektu, který činil 3,744 mld. Kč, výrazně nižší. Což dle autora mohlo mít roli při rozhodování o udělení titulu městu. Komise se dle autora mohla domnívat, že ostravský projekt má příliš vysoký rozpočet a mohla v něm vidět problém s následným, zajištěním potřebných finančních prostředků.

5 POROVNÁNÍ ANALYZOVANÝCH PROJEKTŮ

Závěrečná kapitola bakalářské práce je zaměřena na komparaci analyzovaných projektů měst Ostravy a Plzně. Autor při zpracování této kapitoly vycházel z údajů, které zjistil v rámci jednotlivých kapitol práce a rovněž zde využívá poznatků zjištěných z dotazníkového šetření viz (příloha č. 1). Závěrečná kapitola je strukturována do několika podkapitol, z nichž každá je zaměřena na komparaci různých oblastí projektů. Komparace je provedena formou verbální analýzy. Součástí této kapitoly je také shrnutí hlavních bodů, které autor při komparaci zjistil ve formě částečné SWOT analýzy, kdy je využito pouze analýzy silných a slabých stránek. Identifikace příležitostí a ohrožení projektů nebyla cílem práce.

5.1 Finanční náročnost projektů

Samotná příprava a realizace programu Evropské hlavní město kultury se neobejde bez značných finančních prostředků. Pro jejich zajištění je využíváno finanční pomoci od podnikatelských subjektů, občanských sdružení či místní veřejné správy. Města Ostrava a Plzeň musela v přípravné fázi svých projektů sestavit podrobný rozpočet, kterému se autor věnoval výše v jednotlivých kapitolách.

Provozní rozpočet projektu města Ostravy činil 772,097 mil. Kč, největší část provozního rozpočtu byla alokována do připravovaných programů v průběhu let 2010 – 2016, konkrétně 535,8 mil. Kč. Největší část finančních prostředků na připravované akce měla být vynaložena v roce 2015, tedy v roce kdy měl být městu Ostrava udělen titul. Celkem tato částka činila 393,5 mil. Kč. Možným negativním dopadem Ostravy na komisi, udělující následný titul mohlo být dle autora nedostatečný rozpočet na kulturní akce, který Ostrava předložila komisi v rámci první verze přihlášky. Tento rozpočet byl městu Ostrava vytknut a ze strany komise zaznělo doporučení pro opětovné posouzení rozpočtu a jeho přepracování. Což mohlo v komisi vyvolat důraz větší pozornosti k ostravské přihlášce.

Město Plzeň stanovilo provozní rozpočet svého projektu v částce 859,5 mil. Kč., a rovněž zde byla největší část alokována do programové části projektu. Náklady města Plzně na kulturní akce činily 630 mil. Kč. Nejvyšší částky budou dosahovat v roce 2015 celkem 277 mil. Kč. Z uvedeného je možno pozorovat, že město

Plzeň ač je rozlohou a počtem obyvatel menší než Ostrava předpokládá vynaložit na programovou část svého rozpočtu o necelých 100 mil. Kč více než Ostrava.

Projekt města Ostravy byl postaven převážně na mnoha investičních akcích, z nichž hlavní bylo vytvoření kulturního klastru Černá louka, ve kterém měly vzniknout významné kulturní instituce, s jejichž existencí počítaly také některé projekty v programové části. Ostrava tedy měla tendenci pustit se do vytvoření zcela nových budov, které měly přilákat návštěvníky nejen z města. Další investiční akcí je celková přeměna areálu Dolní oblasti Vítkovic. Celkové investiční náklady byly vyčísleny na 3,744 mld. Kč.

Město Plzeň bylo v investicích mnohem „skromnější“ jejich investiční náklady dosáhly částky 1,721 mld. Kč. Zaměření investičních projektů města Plzně bylo především na rekonstrukce a obnovu Štruncových sadů, Plzeň počítala pouze s dvěma novými stavbami a to Západočeskou galerií a novou budovou divadla.

Město Ostrava mělo investiční rozpočet o dvě miliardy vyšší než Plzeň, komisaři se tedy mohli obávat o zajištění těchto prostředků. Rovněž po prostudování celkových výdajů určených na projekt Ostrava 2015, může Ostrava vzbudit dojem, že si představovala program Evropské hlavní město kultury jako příležitost pro celkovou obnovu města Ostravy a zvýšení její image v České republice potažmo ve světě, než příležitost pro skutečný rozvoj kultury a jejich vazeb mezi občany.

5.2 Integrace projektů ve strategických dokumentech města

V případě realizace kandidatury na titul EHMK se komise, která rozhoduje o udělení titulu, významně zajímá o integraci projektu EHMK ve strategických plánech kandidujících měst.

Město Plzeň splnilo tento úkol mnohem lépe než Ostrava, jelikož pojem Plzeň Evropské hlavní město kultury 2015 se objevil již v roce 2006 v Programu rozvoje města Plzeň a projekt Plzeň 2015 zmiňuje jako klíčovou rozvojovou aktivitu města pro další roky. Rovněž se Plzeň EHMK 2015 vyskytuje v Programu rozvoje kultury Plzně na léta 2009 – 2019. O tom, že Plzeň svou kandidaturu brala zcela vážně a uvažovala o ní již dlouhou dobu, svědčí zpracovaný IPRM Plzeň – EHMK 2015, který je celý zaměřen na získání titulu.

Práce na ostravské přihlášce započaly v roce 2009, tedy o rok později než v Plzni. Evropské hlavní město kultury je zmiňováno v Ostravě zejména ve Strategickém plánu rozvoje statutárního města Ostravy 2009 – 2015 a to v opatření 3.2.2 – Rozvoj služeb pro obyvatele a návštěvníky a v opatření 7.2.4 Usilování o titul Evropského hlavního města kultury v roce 2015. Rozvoj lokality Černá louka se vyskytuje v IPRM Magnet regionu.

Z komparace integrace projektů ve strategických dokumentech Ostrava výrazně zaostává za Plzní, která se titulu EHMK věnuje již od roku 2006, což mohlo hrát velmi významnou roli při rozhodování o udělení titulu.

5.3 Systém řízení projektů

Na přípravě obou projektů se podílelo velké množství osob. Města se převážně rozhodla zapojit do projektů místní umělce, projektové manažery a významné osobnosti, které jsou spjaté s kandidujícím městem. Pro zajištění následné realizace projektů se musela města rozhodnout, zda vytvoří určitý typ organizace, která se bude fungováním projektu zabývat. Města Ostrava a Plzeň si zvolila právní formu společnosti obecně prospěšnou společnost. Přičemž v plzeňské první přihlášce bylo zmíněno, že chod plzeňského projektu bude zajišťovat akciová společnost Plzeň 2015. Následně v druhé přihlášce Plzeň zmiňuje, že bude zvolena obecně prospěšná společnost, protože město Plzeň nepovažuje projekt za ziskový a jeho přínosy spatřuje v obecně prospěšném kulturním rozvoji.

V rámci ostravské přihlášky byl vytvořen Přípravný tým projektu Ostrava 2015, který v sobě zahrnoval ředitele projektu, jímž byl český filmový a televizní producent a dramaturg Čestmír Kopecký, dále se v přípravném týmu nacházeli projektoví manažeři, experti v oblasti městského marketingu, produkční a mnoho dalších osob. Dále byla vytvořena Pracovní skupina pro přípravu projektu Ostrava 2015 složená převážně z osob magistrátu města Ostravy a Pracovní skupina pro přípravu a realizaci klastru Černá louka. Urbanistické soutěži na Černé louce se věnovala Pracovní skupina pro přípravu urbanistické soutěže na revitalizaci území Černé louky, dále se na projektu podílelo velké množství dalších spolupracovníků. Ostrava obecně prospěšnou společnost Ostrava 2015 nezaložila, z důvodu vítězství města Plzně.

Přípravu plzeňského projektu je možno rozdělit na Výkonný tým, který zahrnuje ředitele projektu, jímž je Milan Svoboda, který vystudoval Přírodovědeckou fakultu Univerzity Karlovy, největší část své profesní kariéry strávil na Útvaru koncepce a rozvoje města Plzně 1992 – 2007. Je spoluautorem Územního plánu města Plzně 1995 a Programu rozvoje města Plzně 2003. Jedná se tedy o osobu, která nemá s kulturou mnoho společného, ovšem má řadu zkušeností z oblasti městského plánování. Ve Výkonném týmu jsou dále projektoví manažeři, konzultanti či umělecká ředitelka projektu. Přípravu a realizaci dále zabezpečoval také Širší kreativní tým, který tvořil umělecký manažer, koordinátor projektu a koordinátorka PR a marketingu. V prvních fázích přípravy projektu spolupracovalo s Plzní mnoho dalších osob. Jelikož Plzeň získala titul EHMK 2015 byla v říjnu roku 2010 založena společnost Plzeň 2015 o. p. s., jejíž organizační struktura se autor věnoval v podkapitole č. 3.3.1.

Do projektu Ostrava 2015 bylo na rozdíl od Plzně zapojeno mnohem více osob, které mají více společného s kulturní tvorbou. Ostravě chybělo větší zapojení odborníků zabývajících se strategickým plánováním zejména v první fázi přípravy projektu. Ostrava oproti Plzni měla ovšem mnohem větší počet zapojených osob, podílejících se na přípravě projektu a dokázala mobilizovat obyvatele celého města, aby svým zapojením přispěli k přípravě projektu.

5.4 Způsob textového pojetí obsahu projektů

Struktura přihlášky do druhého výběrového kola programu EHMK 2015 byla v obou městech rozdílná. Společnou část tvořily odpovědi na otázky výběrové komise.

Město Ostrava se ve své přihlášce nejprve zabývalo klíčovými částmi projektu, kterými byly Kulturní program, Stavby, Vzdělávání a Životní prostředí. Jednotlivé programové části byly tvořeny třemi liniemi Těžba, Tavba a Ocel, v rámci nichž se mělo uskutečňovat mnoho nejrůznějších akcí. V následující části Stavby byla zaměřena zejména na výstavbu Kulturního klastru Černá louka a projekty v Dolní oblasti Vítkovic. Ostrava do své přihlášky dále začlenila část Vzdělávání, s čímž souvisí vytvoření nového studijního oboru Management umění. Oblast životního prostředí patří v Ostravě k více diskutovaným tématům než kultura a proto tuto oblast tým Ostrava 2015 začlenil do své přihlášky. Po prostudování celé ostravské

přihlášky se autorovi jeví ostravský projekt jako velice ambiciózní a mnohem více zaměřený na samotnou kulturu, oproti projektu plzeňskému. Ostravská přihláška je zpracovaná do velice podrobných detailů v případě srovnání s přihláškou plzeňskou. Důkazem může být velice podrobně zpracovaná část Stavby. V plzeňské přihlášce je část staveb zpracovaná dle autora velmi stroze.

Plzeňská přihláška je členěna do kategorií, jako jsou Základní principy projektu, Struktura programu pro akci Evropské hlavní město kultury, Organizace a financování, Infrastruktura města, Komunikační strategie či Hodnocení a monitorování akce. Tyto všechny kategorie jsou strukturovány jako odpovědi na otázky komisařů. Plzeň si zvolila čtyři základní programové linie, které tvoří programové akce a investiční projekty. Plzeňská přihláška je napsána dle autorova názoru mnohem čtivěji, text působí velice dynamicky a moderně. Ostravská přihláška má text sepsán mnohem odborněji. Dle autorova názoru je Plzeňská přihláška sepsána způsobem, který je zacílen na očekávání komisařů. Ostrava se ve své přihlášce mnohem více zaměřila na samotné město jeho kulturu, potřeby a rozvoj. A oproti Plzni nepsala přihlášku s cílem udělat dojem a zalíbit se komisařům, což mohl být rovněž důvod, proč komise udělila titul městu Plzeň.

Kreativnost a moderní zacílení plzeňského projektu dokládá také jeho heslo „Pilsen open up!“, což lze přeložit jako „Otevřete si Plzeň!“. Ostrava zvolila mnohem konzervativněji laděné heslo „Místo pro šťastný život“. Přesto, že se autor podrobně zabývá kandidaturou EHMK 2015, ostravské heslo téměř za celou dobu přípravy projektu nezaslechl.

5.5 Mediální sledovanost projektů

Důležitou součástí programu EHMK 2015 je také prezentace kandidátských měst v médiích. Za tímto účelem byla provedena agenturou Media Tenor – Analýza mediální prezentace značky EHMK v souvislosti s kandidaturou Ostravy a Plzně. Analýza byla provedena 1. 3. 2009 – 30. 4. 2010.

Nejvíce zaznamenaných zpráv ohledně projektu Ostrava 2015 bylo v rámci celostátních a regionálních deníků, o ostravské kandidatuře se zmiňovalo 587 článků, Plzeň 2015 byla v celostátních a regionálních denících zmíněna 501.

Kandidatura města Plzně měla oproti ostravské kandidatuře velikou převahu v počtu nalezených zpráv na internetu, konkrétně bylo zaznamenáno 853 výskytů informací o Plzni 2015. Zpráv o Ostravě 2015 se na internetu objevilo pouze 426. Co se týče televize, měla v počtu odvysílaných zpráv velikou převahu Ostrava a její projekt, těch se v televizi objevilo celkem 127, zpráv o plzeňské kandidatuře bylo v televizi pouhých 24. V celostátních časopisech se zpráv o projektu Ostrava 2015 objevilo celkem 44, oproti Plzni, kterých bylo 34. Počty příspěvků zmiňujících Ostravu a Plzeň v souvislosti s klíčovým slovem kultura v deníku MF Dnes bylo 513 ku 228 ve prospěch Ostravy. A celkový počet zaindexovaných stránek ve vyhledávači Google zmiňujících Ostravu a Plzeň v souvislosti s klíčovým slovem kultura bylo 1 090 000 ku 949 000 ve prospěch Ostravy. [3]

Ostrava 2015 měla tedy v médiích velikou převahu nad projektem Plzeň 2015. Z čehož plynul téměř jistý názor, že Ostrava se stane Evropským hlavním městem kultury 2015. Odborná i laická veřejnost nepochybovala o ostravském vítězství. Důkazem mohlo být zcela zaplněné ostravské Masarykovo náměstí, na kterém se promítal živý přenos z vyhlásování. V Plzni se na veřejné vyhlášení dostavilo pár stovek občanů.

5.6 Analýza hlavních silných a slabých stránek projektů

V této podkapitole se autor práce zaměřuje na analýzu silných a slabých stránek obou projektů, pomocí částečné SWOT analýzy. Jednotlivé body v této analýze jsou řazeny od nejvýznamnějších po méně významné. Autor při zpracovávání této částečné SWOT analýzy vychází z předchozích podkapitol.

Tab. č. 5.1: Analýza silných a slabých stránek projektu Ostrava 2015

Silné stránky projektu Ostrava 2015	Slabé stránky projektu Ostrava 2015
1. Finanční náročnost projektu	
<ul style="list-style-type: none"> - velké množství zdrojů pro financování - zajištěné financování Dolní oblasti Vítkovic 	<ul style="list-style-type: none"> - příliš velký investiční rozpočet projektu - velké množství investičních projektů - velmi malý rozpočet na programovou část - nutnost přepracování programového rozpočtu
2. Integrace projektu ve strategických dokumentech města	
<ul style="list-style-type: none"> - integrace projektu Ostrava 2015 ve Strategickém plánu rozvoje statutárního města Ostravy - integrace projektu Ostrava 2015 v IPRM Magnet regionu 	<ul style="list-style-type: none"> - nedostatečná provázanost projektu se strategickými plány - neexistence samotného programového dokumentu o EHMK 2015 - pozdní počátek prací na ostravské přihlášce
3. Systém řízení projektu	
<ul style="list-style-type: none"> - velké množství zapojených osob do projektu - velké zapojení široké veřejnosti do projektu - vytvoření vazeb mezi lidmi z kulturních kruhů - podpora významných kulturních osobností České republiky, v čele s Václavem Havlem 	<ul style="list-style-type: none"> - malé množství odborníků z oblasti strategického plánování a projektového řízení v první fázi projektu
4. Způsob textového pojetí obsahu projektu	
<ul style="list-style-type: none"> - projekt zaměřený na samotnou kulturu a její pozici a rozvoj v Ostravě - detailně zpracovaná přihláška - začlenění oblasti vzdělávání a životního prostředí do projektu 	<ul style="list-style-type: none"> - přílišná odbornost textu - sterilita textu - konzervativní heslo
5. Mediální sledovanost projektu	
<ul style="list-style-type: none"> - výrazná převaha zpráv o ostravském projektu v médiích - očekávání vítězství ostravského projektu v české společnosti 	<ul style="list-style-type: none"> - malý počet zpráv na internetu o ostravském projektu

Zdroj: vlastní zpracování

Tab. č. 5.2: Analýza silných a slabých stránek projektu Plzeň 2015

Silné stránky projektu Plzeň 2015	Slabé stránky projektu Plzeň 2015
1. Finanční náročnost projektu	
<ul style="list-style-type: none"> - provozní rozpočet odpovídající potřebám projektu - investiční rozpočet odpovídající potřebám projektu 	<ul style="list-style-type: none"> - nejasné zajištění finančních prostředků
2. Integrace projektu ve strategických dokumentech města	
<ul style="list-style-type: none"> - významné začlenění projektu Plzeň 2015 do strategických dokumentů - zmínka o projektu Plzeň 2015 již v roce 2006 v Programu rozvoje města Plzeň - integrace projektu v Programu rozvoje kultury Plzně 2009 – 2019 - existence IPRM zabývajících se pouze projektem Plzeň 2015 	
3. Systém řízení projektu	
<ul style="list-style-type: none"> - velký počet odborníků na strategické plánování a projektové řízení již od počátku projektu - založení Plzeň 2015 o. p. s. - podpora významných osobností 	<ul style="list-style-type: none"> - menší zapojení veřejnosti do projektu ve srovnání s Ostravou
4. Způsob textového pojetí obsahu projektu	
<ul style="list-style-type: none"> - přehledné členění obsahu přihlášky - čtivé sepsání projektu - dynamické a moderní sepsání projektu - heslo projektu 	<ul style="list-style-type: none"> - přílišná strohost textu - nedostatečné popsání infrastrukturních projektů ve srovnání s projektem Ostrava 2015
5. Mediální sledovanost projektu	
<ul style="list-style-type: none"> - počet internetových zpráv o projektu Plzeň 2015 	<ul style="list-style-type: none"> - poměrně malý zájem o plzeňský projekt ze strany médií

Zdroj: vlastní zpracování

Z uvedené analýzy lze pozorovat větší množství silných stránek u plzeňského projektu. Rovněž počet slabých stránek vyplývá lépe pro město Plzeň. Ostrava si vedla lépe v kategoriích Systém řízení projektu a v kategorii Mediální sledovanost projektu. Kategorie Způsob textového pojetí projektů je rozporuplná, neboť se nedá určit, zda odbornost projektu Ostrava 2015 je větším přínosem než čtivé a dynamické zpracování plzeňského projektu. Plzeň měla dle uvedené analýzy lépe stanoven rozpočet, v neprospěch projektu Ostrava 2015 lze zařadit příliš velký investiční rozpočet a nedostatečně zpracovaný programový rozpočet. V kategorii Integrace projektů ve strategických dokumentech města, byla na tom Plzeň

mnohem lépe než Ostrava, jelikož se na zisk titulu EHMK 2015 připravovala již od roku 2006 a měla projekt Plzeň EHMK 2015 implementován ve více strategických dokumentech než Ostrava.

Z údajů zjištěných při zpracovávání bakalářské práce, následné komparativní kapitole a z částečné SWOT analýzy autor dospěl k názoru, že rozhodnutí komise ze dne 8. září 2010 bylo správné a Plzeň si titul zasloužila.

6 ZÁVĚR

Cílem této bakalářské práce byla komparace jednotlivých projektů měst Ostravy a Plzně, a z ní vyplývající stanovení vítězného města. Ke splnění stanoveného cíle autor dospěl na základě informací získaných z analýzy projektů, realizovaných rozhovorů, závěrečné komparativní kapitoly a při využití částečné SWOT analýzy.

Program Evropské hlavní město kultury, je dlouholetý projekt Evropské unie, který významným způsobem přispívá k rozvoji kultury a tvorby kulturních vazeb mezi občany i jinými městy. Rovněž má program Evropské hlavní město kultury značný marketingový vliv a dokáže do vítězných měst přilákat řadu návštěvníků a pozvednout města na mezinárodní úroveň.

Nejprve byl v práci kladen důraz na vymezení pojmu kultura a následné propojení kultury s ekonomikou. Kultura a ekonomika jsou do velké části samostatná odvětví, avšak navzájem se potřebují. Kultura by bez ekonomiky nemohla existovat, jelikož je potřeba neustále finančně přispívat na její chod. Vzhledem k nedostatečným finančním prostředkům místní či státní správy, by se měla kultura do budoucnosti oprostit od veřejného financování a začít sama produkovat prostředky pro zabezpečení své činnosti. Následně je v práci popsán program Evropské hlavní město kultury. Jednotlivé geografické, socioekonomické a kulturní charakteristiky měst Ostravy a Plzně jsou detailně popsány v podkapitole č. 2.3.1.

Po porovnání základních charakteristik kandidujících měst Ostravy a Plzně se práce zaměřuje na celkovou analýzu projektů měst. Ostravský projekt byl sepsán velice odborně a detailně a jeho zaměření bylo především na infrastrukturní stavby, což dosvědčoval investiční rozpočet, který činil 74,5%. Ostrava předložila v první přihlášce programový rozpočet, který byl v historii pořádání programu EHMK vůbec nejnižší. Tento rozpočet následně projektový tým Ostrava 2015 zvýšil. Poměrně velkou slabinou projektu Ostrava 2015 bylo pozdní zahájení prací a jeho strohá integrace ve strategických dokumentech města. Projektu Ostrava 2015 se ovšem podařily velké úspěchy v mobilizaci obyvatelstva, kdy doslova celé město žilo ostravskou kandidaturou a došlo k zainteresování velkého množství osob z ostravské kulturní sféry.

Projekt města Plzně byl oproti ostravskému skromnější, jeho celkové náklady dosahovaly částky 2,58 mld. Kč. Avšak programový rozpočet mělo město Plzeň o

necelých 100 000 vyšší než město Ostrava. Práce na Plzeňském projektu započaly již v roce 2006 a význam plzeňského projektu dokládá jeho široké začlenění do strategických plánů města. Město Plzeň nechalo zpracovat samostatný IPRM Plzeň EHMK 2015. Plzeňský projekt byl sepsán velice čtivou a moderní formou. Plzni se rovněž podařilo zapojit mnoho obyvatel do přípravy projektu.

Na závěr lze konstatovat, že cíl práce byl naplněn. Zejména díky důsledné analýze jednotlivých projektů a realizovaných rozhovorů mohlo dojít k závěrečné komparaci a určení města, jemuž měl být titul udělen. Původní hypotéza, že výsledky komparace budou více příznivé pro ostravský projekt, se nepotvrdila. Po provedení jednotlivých analýz projektů, včetně závěrečné komparace dospěl autor k názoru, že Plzeň, měla větší předpoklady pro vítězství v soutěži Evropské hlavní město kultury 2015.

Program Evropské hlavní město kultury je dle autorova názoru významným projektem, který zvoleným městům velmi pomůže v jejich mezinárodním ohlase, rozvoji kultury, včetně jejich vazeb mezi obyvateli a v jeho realizaci by se mělo dále pokračovat.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Tištěné a elektronické publikace

1. EAGLETON, T. *Idea kultury*. 1. vyd. Brno: Vydavatelství Host, 2000. 152 s. ISBN 80-7294-026-0.
2. *Ekonomika kultury v Evropě. Dopad kultury na kreativitu*. Studie vypracovaná pro Evropskou komisi, Generální ředitelství pro vzdělání a kulturu [online]. [cit. 2010-11-19]. Brusel: KEA European Affairs, 2006. Dostupný z WWW: <<http://www.mkcr.cz/cz/evropska-unie/dokumenty-evropske-komise/studie-1960>>.
3. *Ostrava 2015 zpráva o činnosti* [online]. [cit. 2011-03-09]. Ostrava: Kolektiv autorů, 2010. Dostupné z WWW: <http://ostrava2015.cz/web/structure/dalsi-dokumenty-ke-stazeni-340.html>>.
4. *Ostrava kandidát na titul Evropské hlavní město kultury 2015 přihláška pro výběrové kolo* [online]. [cit. 2011-02-02]. Ostrava: Kolektiv autorů, 2010. Dostupné z WWW: <<http://ostrava2015.cz/web/structure/prihlaska-do-vyberoveho-kola-souteze-328.html>>.
5. *Přihláška Plzně do 2. kola soutěže o titul EHMK 2015* [online]. [cit. 2011-02-02]. Plzeň: Kolektiv autorů, 2010. Dostupné z WWW: <<http://www.plzen2015.net/kandidujeme/ke-stazeni>>.

Internetové zdroje

6. Divadlo pod Lampou, o nás [online]. Divadlo pod Lampou [cit. 2011-03-13]. Dostupné z WWW: http://www.podlampou.cz/index.php?option=com_content&task=view&id=15&Itemid=29>.
7. *Evropská hlavní města kultury* [online]. Evropský parlament. [cit. 2011-01-24]. Dostupné z WWW: <http://www.europarl.europa.eu/parliament/archive/static/Display.do?language=CS&id=1004>>.
8. Historie Divadla loutek [online]. Divadlo loutek Ostrava. [cit. 2011-01-13]. Dostupné z WWW: <<http://www.dlo-ostrava.cz/cz/menu/16/o-divadle/historie/>>.

9. Historie Divadla Petra Bezruče [online]. Divadlo Petra Bezruče. [cit. 2010-01-02]. Dostupné z WWW: http://www.bezrucic.cz/text/46/historie#4_cesky.
10. Historie Komorní scény Aréna [online]. Komorní scéna Aréna. [cit. 2011-01-02]. Dostupné z WWW: <http://www.divadlo-arena.cz/divadlo/historie/>.
11. *Historie města Ostravy* [online]. Statutární město Ostrava. [cit. 2010-12-21]. Dostupné z WWW: <http://www.ostrava.cz/jahia/Jahia/site/ostrava/ostrava/o-meste/historie-mesta-ostravy>.
12. *Historie městského obvodu Vítkovice* [online]. Městský obvod Vítkovice [cit. 2011-02-22]. Dostupné z WWW: <http://www.ostrava-vitkovice.eu/historie.php>.
13. *Historie Národního divadla Moravskoslezského* [online]. Národní divadlo Moravskoslezské. [cit. 2010-01-02]. Dostupné z WWW: <http://www.ndm.cz/cz/stranka/20-narodni-divadlo-moravskoslezske.html>.
14. *Historie Zoo Ostrava* [online]. Zoo Ostrava [cit. 2011-01-18]. Dostupné z WWW: <http://www.zoo-ostrava.cz/cz/zakladni-informace-o-zoo/historie/>.
15. Informace o zoo [online]. Zoo Plzeň [cit. 2011-03-22]. Dostupné z WWW: <http://www.zooplzen.cz/informace/historie.php>.
16. *Krátké představení* [online]. Plzeň [cit. 2011-02-17]. Dostupné z WWW: <http://www.plzen.eu/o-meste/informace-o-meste/kratke-predstaveni/kratke-predstaveni.aspx>.
17. *Landek Ostrava* [online]. Landek park [cit. 2011-01-18]. Dostupné z WWW: <http://www.landekpark.cz/cz/landek/index.html>.
18. *O divadle Alfa* [online]. *Divadlo Alfa* [cit. 2011-02-14]. Dostupné z WWW: <http://www.divadloalfa.cz/o-divadle.php>.
19. *O Měšťanské besedě* [online]. Měšťanská beseda [cit. 2011-03-02]. Dostupné z WWW: <http://www.mestanska-beseda.cz/o-mestanske-besede/>.
20. *Osudy ostravských kin* [online]. Mladá fronta Sedmička. [cit. 2011-01-06]. Dostupné z WWW: <http://www.sedmicka.cz/ostrava/clanek?id=229992>.
21. *Plzeňská historie* [online]. Plzeň - Plzeňský kraj [cit. 2011-02-06]. Dostupné z WWW: <http://www.plzen-plzensky-kraj.cz/plzen/historie.php>.
22. *Prohlídková trasa Pilsner Urquell pro veřejnost* [online]. Plzeňský prazdroj [cit. 2011-04-06]. Dostupné z WWW: <http://www.prazdrojvisit.cz/cz/prohlidka-pilsner-urquell-pro-verejnost/>.

23. *Průmyslové zóny* [online]. Statutární město Ostrava. [cit. 2010-12-28].
Dostupné z WWW:
<http://www.ostrava.cz/jahia/Jahia/site/ostrava/ostrava/podnikatel/investicni-prilezitosti/prumyslove-zony>>.
24. *Slezkostravský hrad* [online]. Hrady.cz. [cit. 2011-02-16]. Dostupné z
WWW: <<http://www.hrady.cz/index.php?OID=1360>>.
25. *Současnost Divadla J.K.Tyla v Plzni* [online]. Divadlo J.K.Tyla v Plzni [cit. 2011-03-03]. Dostupné z WWW: <<http://www.djkt-plzen.cz/stranka/1602/>>.
26. *Z historie* [online]. Divadlo Špalíček [cit. 2011-03-24]. Dostupné z WWW:
<<http://www.spalicekplzen.cz/z-historie/>>.

SEZNAM ZKRATEK

AMU – Akademie múzických umění
AT – Rakousko
a. s. – akciová společnost
CZ NACE – Klasifikace ekonomických činností
ČEZ – České energetické závody
ČR – Česká republika
ČSR – Československá republika
č. – číslo
DE – Německo
DPH – Daň z přidané hodnoty
EHMK – Evropské hlavní město kultury
EU- Evropská unie
ha – hektar
HDP – Hrubý domácí produkt
IPRM – Integrovaný plán rozvoje města
Kč – Korun českých
km – kilometr
LAU – Místní samosprávné jednotky
mil. – milion
mld. – miliard
MSK – Moravskoslezský kraj
m. n. m. – metry nad mořem
NKP – Národní kulturní památka
NUTS – Nomenklatura územních statistických jednotek
obr. - obrázek
OKD – Ostravsko karvinské doly
o. p. s. – obecně prospěšná společnost
PL – Polsko
PLK – Plzeňský kraj
PM10 – polétavý prach
p. b. – procentní bod
str. – strana

sv. – svatá

tab. – tabulka

tis. – tisíc

tzn. – to znamená

tzv. – tak zvané

ÚSC – Územně samosprávní celek

vč. – včetně

SEZNAM TABULEK GRAFŮ A OBRÁZKŮ

Tab. č. 2.1: Geografické charakteristiky města Ostravy a Plzně

Tab. č. 2.2: Socioekonomické charakteristiky Moravskoslezského a Plzeňského kraje

Tab. č. 2.3: Kulturní charakteristiky města Ostravy a Plzně

Tab. č. 3.1: Výdaje ÚSC Ostrava na divadla v letech 2005 - 2009

Tab. č. 3.2: Výdaje ÚSC Ostrava na filmovou tvorbu a kina v letech 2005 - 2009

Tab. č. 3.3: Návštěvnost nejatraktivnějších míst Ostravy v letech 2007 – 2009

Tab. č. 3.4: Financování projektu reaktivace Dolní oblasti Vítkovic

Tab. č. 3.5: Provozní rozpočet projektu Ostrava 2015

Tab. č. 3.6: Investiční rozpočet projektu Ostrava 2015

Tab. č. 4.1: Výdaje ÚSC Plzeň na divadla v letech 2005 - 2009

Tab. č. 4.2: Základní porovnání multikin Cinestar a Cinema City v Plzni

Tab. č. 4.3: Nejnavštěvovanější Plzeňské atrakce v letech 2007 – 2009

Tab. č. 4.4: Provozní rozpočet projektu Plzeň 2015

Tab. č. 4.5: Investiční rozpočet projektu Plzeň 2015

Tab. č. 5.1: Analýza silných a slabých stránek projektu Ostrava 2015

Tab. č. 5.2: Analýza silných a slabých stránek projektu Plzeň 2015

Graf č. 3.1: Výdaje na divadla v porovnání s celkovými výdaji na kulturu ve městě Ostrava

Graf č. 3.2: Výdaje na filmovou tvorbu a kina ve městě Ostrava v letech 2005 – 2009

Graf č. 4.1: Výdaje na divadla v porovnání s celkovými výdaji na kulturu ve městě Plzni v letech 2005 – 2009

Obrázek č. 3.1: Organizační struktura společnosti Ostrava 2015

Obrázek č. 4.1: Organizační struktura společnosti Plzeň 2015

PROHLÁŠENÍ O VYUŽITÍ VÝSLEDKŮ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Prohlašuji, že

- jsem byl seznámen s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, bakalářskou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že bakalářská práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího bakalářské práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o bakalářské práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, bakalářskou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne

.....

jméno a příjmení studenta

Adresa trvalého pobytu studenta:

Čujkovova 48, 700 30 Ostrava - Jih

PŘÍLOHY

Příloha 1: Charakteristiky ostravských divadel

Příloha 2: Charakteristiky ostravských kin

Příloha 3: Atraktivní místa kulturních aktivit v Ostravě

Příloha 4: Popis dvou vybraných projektů Kulturního klastru Černá louka

Příloha 5: Širší rozvedení záměrů využití projektu Nové Vítkovice

Příloha 6: Realizované rozhovory s představiteli projektů a měst

Příloha č. 1 Charakteristiky ostravských divadel

Ostravská divadla

V roce 1902 městská obec v Ostravě založila divadelní stavební fond. V roce 1904 pak začala výstavba městského divadla. Zhotovení střešního krovu nad jevištěm a dalších železných konstrukcí se ujala místní firma Vítkovické železářny. Divadlo Antonína Dvořáka bylo slavnostně otevřeno v roce 1907 a do roku 1919 se v něm hrálo pouze německy. Česká scéna zde vznikla v roce 1919. Divadlo Jiřího Myrona vzniklo v roce 1894 s tehdejším názvem Národní dům. [13]

V tomto divadle, se od jeho vzniku vystřídala řada výborných umělců. Například Jan Kačer, Vítězslav Vejražka, Jan Škoda, ze současných umělců například Janusz Klimsza, Jan Fišar, Alexandra Gasnářková, Tomáš Jirman, Vladimír Polák a řada dalších. Mezi návštěvníky divadla, nalezneme celé spektrum obyvatel, od dětí až po osoby staršího věku. V roce 2010 nastoupil na pozici ředitele NDM Jiří Nekvasil, který na postu vystřídal kontroverzního Ludka Golata. Aktuálně se v divadle hovoří o zrušení operety. Její zrušení by dle autora znamenalo konec jedné velké etapy NDM.

Profesionální divadlo pro děti a mládež Divadlo mladých bylo založeno v roce 1945 a sídlilo v bývalém Katolickém domě na Přívozské ulici. O deset let později se divadlo přejmenovalo na **Divadlo Petra Bezruče**. Divadlo bylo od svého založení velice oblíbené, souviselo to zejména s příchodem umělců z pražské AMU. Získalo si jedinečnou pověst nejen v tuzemsku, ale také v zahraničí. Mezi tehdejší osobnosti divadla můžeme zařadit Jana Kačera, Evžena Němce či hudebního skladatele Petra Mandelu. S příchodem roku 1968 se divadlo potýkalo se zákazy hraní různých představení. Divadlo Petra Bezruče si ovšem nadále budovalo pověst moderního divadla a rovněž divadla pro děti. PO roce 1990 se divadlo přestěhovalo do skromnějších prostor nedaleko od Domu kultury města Ostravy, kde sídlilo původně. Mezi významné osobnosti, jež po revoluci ovlivnili chod divadla lze zařadit Michala Przebindu, Januzse Klimszu, Jana Mikuláška či aktuálního uměleckého šéfa divadla Martina Františáka. [9]

V roce 1994 vznikla v Ostravě **Komorní scéna Aréna**, divadlo, jež se od počátku profilovalo jako divadlo středoškolské a vysokoškolské mládeže. Divadlo sídlilo v současné budově kanceláří projektu Ostrava 2015. Ředitelkou divadla je Renáta Huserová, která v divadle působí od jeho vzniku. Repertoár Komorní scény Arény zahrnuje jak klasická díla literárních velikánů jako byly William Shakespeare či Anton Čechov, rovněž zde nalezneme hry novodobého rázu. Komorní scéna Aréna zahájila sezónu 2005/2006 v nových prostorách, které se nacházejí poblíž Sýkorova mostu. [10]

Divadlo loutek vzniklo v roce 1953. Tehdejších jedenáct zakladatelů se rozhodlo vytvořit jedinečné divadlo, které se bude zaměřovat pouze na tvorbu pro děti. Divadlo zahájilo svůj provoz 12. prosince 1953 pohádkou Děda Mráz. Prvním režisérem divadla byl Miloš Zapletal. V roce 1999 se divadlo přestěhovalo ze svých původních prostor, do zcela nově postavené divadelní budovy na výstavišti Černá Louka. Od roku 1995 pořádá Divadlo loutek mezinárodní loutkářský festival Spectaculo Interesse a od roku 2000 se každý sudý rok koná Divadelní pouť bez bariér. [8]

V současnosti proběhla výstavba Alternativní scény Divadla loutek, které se autor věnuje podrobně v kapitole Stavby v rámci projektu Ostrava 2015.

Příloha č. 2 Charakteristiky ostravských kin

Ostravská kina

Kino Art se nachází v budově Domu kultury města Ostravy. Program kina nabízí tradiční filmy, ovšem především se kino specializuje na náročného diváka. Výjimkou tedy nejsou dokumenty z různých koutů celého světa či dokumenty zaměřené na genderovou rovnost. Jednou ročně se v kině Art koná festival Ostrava Kamera Oko, jedná se o festival studentských amatérských filmů. Rovněž můžete v kině shlédnout projekci filmů, v rámci Mezinárodního festivalu o lidských právech Jeden svět.

V nejlidnatějším obvodu Ostrava – Jih se nachází **Kino Luna**. Jedná se o tradiční kino, ve kterém mohou diváci shlédnout především komerční filmy z celého světa. V kině se rovněž konají divadelní představení či nejrůznější koncerty. Kino je vybaveno nejnovější zvukovou technologií Dolby Digital. Ovšem co se komfortnosti týče, neprošlo Kino Luna rekonstrukcí sálu a návštěvníci jsou nuceni sedět na tvrdých dřevěných židlích. I přesto má kino své stále věrné zákazníky a může se pyšnit největší promítací plochou ze všech ostravských kin

Ostravské **Kino Vesmír** promítá filmy již osmdesát let. Se vznikem ostravského multiplexu Cinestar, se kino potýkalo s odlivem zákazníků a bylo nuceno zavřít. V kině se nepromítalo dva roky. Do provozu, bylo opět uvedeno VŠB – TUO, kdy se přes den z kina stal přednáškový sál a večer se zde promítají filmy, rovněž zde bylo v roce 2010 instalováno nové promítací plátno. [20]

Dalším ostravským kinem je komorní **Minikino kavárna**. Jeho provozovatelem je městský obvod Moravská Ostrava a Přívoz prostřednictvím příspěvkové organizace Centrum kultury a vzdělávání, které dále skýtá Klub Atlantik a Klub Parník. Jedná se o nově zrekonstruované kino s bezbariérovým přístupem, kdy v předsálí se nachází kavárna. Kino se zaměřuje zejména na netradiční a kvalitní filmy, které ovšem nemusí zaujmout každého návštěvníka. Kino rovněž pořádá promítání filmů pro seniory a nejmladší diváky.

V roce 2001 vzniklo v Ostravě **Multikino Cinestar**. Nachází se v budově obchodního centra Futurum v Mariánských horách. S příchodem multikina do Ostravy docházelo k odlivu zákazníků ze stálých ostravských kin. Multikino

Cinestar nabízí osm promítacích sálů. Filmy se promítají v průběhu celého dne. Výjimku netvoří ani půlnoční premiéry. Multikino je nejnavštěvovanější ze všech kin v Ostravě. Nabízí filmy pro všechny věkové kategorie. Vstupenka pro dospělého člověka na jeden film vyjde aktuálně průměrně na 155 Kč za normální představení a 199 Kč za projekci 3D filmu.

Příloha č. 3 Atraktivní místa kulturních aktivit v Ostravě

Slezskoostravský hrad byl postaven ve druhé polovině 13 století a v jeho historii byl několikrát vyrabován. V roce 1945 byl hrad vyvlastněn, a jelikož byl hrad poddolován, byl na něj v roce 1954 vydán demoliční výměr. Chátrající zbytky hradu zakoupilo město Ostrava a v roce 2004 prošel hrad celkovou rekonstrukcí. Na hradě se nyní každoročně koná řada kulturních akcí a vrcholem je pořádání festivalu Shakespearovské slavnosti. [24]

Zoologická zahrada Ostrava se rozkládá mezi městskými částmi Ostravy, Slezskou Ostravou a Michálkovicemi. Výstavba ZOO Ostrava započala v roce 1960. Prohlídky v Zoologické zahradě byly možné ještě před dokončením výstavby všech výběhů a pavilónů. Jejich výstavba byla dokončena v 80 letech. ZOO Ostrava se dlouhou dobu potýkalo s nedostatečnou vybaveností a poměrně zchátralými pavilóny. V roce 2005 byla dokončena výstavba zcela nového areálu pro slony. V současné době v ZOO Ostrava probíhá řada dalších rekonstrukcí. ZOO patří k nejvyhledávanějším ostravským atrakcím. [14]

Ostravské **Hornické muzeum** je největším hornickým muzeem v České republice. Rozprostírá se na jihovýchodním úpatí vrchu Landek, který leží nad soutokem řek Odry a Ostravice. Je to světově známá lokalita z hlediska geologie, archeologie, historie, přírodovědy a hornictví. V roce 1992 byl Landek vyhlášen národní kulturní památkou. Na Landeku dochází k jedinečnému propojení technické památky a přírodního bohatství. Landek je totiž také proslulý světoznámým unikátním nálezem Landecké Venuše. Muzeum bylo otevřeno 4. prosince 1993 na svátek sv. Barbory, patronky horníků. A je zde možnost sfárat do dolu a prohlédnout si jedinečnou hornickou expozici. [17]

Příloha č. 4 Popis dvou vybraných projektů Kulturního klastru Černá louka

Přístavba alternativní scény Divadla loutek Ostrava

Ostrava má stálou divadelní loutkovou scénu již od roku 1953. Divadlo loutek sídlilo do roku 1999 v prostorách naproti staré radnice. Tyto prostory byly již nevyhovující a nová budova pro divadlo byla vystavena na lokalitě Černá louka. [4]

Současná budova loutkového divadla v Ostravě má řadu nedostatků, například neexistenci prostor pro zkoušení inscenací, či poměrně malých prostor pro čekání před zahájením představení.

V rámci výstavby alternativní scény divadla loutek vznikla nová kapacita pro zhruba 50 – 60 diváků. Rovněž byl vybudován také venkovní amfiteátr, pro pořádání divadelních představení pod širým nebem. Také došlo k vystavění prostor, ve kterých se budou uskutečňovat různé akce. [4]

Celkové rozšíření by také umožnilo vytvoření Dětského studia, převážně loutkového významu. Jelikož tradice loutkového herectví je zde již přes 50 let, je důležité ji zachovat a vzbudit v dětech zájem o ni. Dominantou Alternativní scény Divadla loutek se stal připravovaný ostravský orloj. [4]

Celková výše investice na přístavbu Alternativní scény Divadla loutek Ostrava činí 64 mil. Kč. Tento projekt je z 92,5% financován prostřednictvím Regionálního operačního programu EU a 7,5% rozpočtu financuje Statutární město Ostrava.

Music Pavilion

Město Ostrava se může pyšnit řadou klubových scén, které pořádají téměř každý den koncert. Rovněž se v Ostravě nachází multifunkční hala ČEZ Aréna, kde vystupují umělci z nejrůznějších koutů světa. Mezi významné Ostravské klubové scény patří klub Parník, Atlantik, Templ, Hudební Bazar, Fabric a další.

V rámci projektu Ostrava 2015 vznikl nápad na výstavbu Hudebního pavilonu, který by sloužil k pořádání nejrůznějších akcí. Rovněž by se zde nacházela také scéna světového hudebního festivalu Colours of Ostrava. Autoři projektu také počítají s vytvořením nového Městského festivalu, který by měl, v průběhu šesti měsíců nabídnout sérii dvanácti koncertů interpretů z celého světa. Tento nápad

ovšem představuje základní vizi, jelikož plánované otevření Music Pavilonu bylo stanoveno na rok 2015. Součástí má být také malá klubová scéna, zaměřená na pořádání klubových koncertů. [4]

Existence Music Pavilonu by byla založena na pronajímání a spolupořádání prostor a akcí. Objektem vhodným pro Music Pavilon je budova G na Ostravském výstavišti Černá louka, která je v současnosti využívána jako tréninková golfová hala. Výstavba by spočívala v rekonstrukci této budovy.

Výše finančních prostředků nutných k vybudování Music Pavilonu je 70 mil. Kč. Investorem má být statutární město Ostrava. Bližší podrobnosti o financování této stavby bohužel zatím nejsou k dispozici.

Otázkou je, zda by Music Pavilon skutečně získal pronajímatele, jelikož nynější klubové scény jsou již řadu let zavedené a mají své stále zákazníky. Autor se domnívá, že by se Music Pavilon měl orientovat cestou netradiční alternativní hudební i divadelní scény a podporovat mladé a začínající umělce.

Městská galerie – Kunsthalle

Další budovou umístěnou v kulturním klastru Černá louka má být jedinečná budova Městské galerie, přezdívaná Kunsthalle. Budova by měla sloužit jako komunikační a informační uzel mezi regionální výtvarnou scénou a světovou uměleckou scénou.

Důvodem výstavby městské galerie, je výtvarné zázemí města Ostravy a dosud chybějící instituce tohoto typu. Výtvarníkům bude umožněno vystavovat svá díla v rozlehlých prostorách. V rámci Městské galerie by měla vzniknout jedna hlavní profilová výstava, dvě monografické výstavy profilových osobností Ostravska a dále dvě tematické výstavy. Součástí galerie budou specializované obchody určené zejména pro místní umělce. [4]

Rozpočet stanovený na výstavbu Městské galerie – Kunsthalle činí 425 mil. Kč.

Příloha č. 5 Širší rozvedení záměrů využití projektu Nové Vítkovice

Opuštěné průmyslové objekty tzv. brownfields můžeme rozlišit ze dvou hledisek. První z nich jsou nevyužívané průmyslové objekty nacházející se ve volné krajině. Do druhé skupiny zařazujeme průmyslové objekty v urbanizovaném prostředí. Do této druhé kategorie je možno zahrnout zcela jedinečný průmyslový objekt v České republice a tím je tzv. Dolní oblast Vítkovic

V roce 1828 zde započala první výroba železa. Oblast Vítkovických železáren byla ve své době jedinečná tím, že se zde realizoval celý proces výroby, tedy od vytěžení uhlí až po samotnou produkci železa. Od roku 1998 kdy byla výroba ukončena, nastal proces rychlého úpadku areálu. Oblast Vítkovic se stala v roce 2002 Národní kulturní památkou. [12]

V roce 2004 se město Ostrava inspirovalo zahraničím, kde také existují zchátralé průmyslové lokality. Tyto jsou vhodnou příležitostí k investování do jejich regenerace a využití pro zcela jiné účely. Regenerované lokality se poté stanou velmi přitažlivými pro obyvatele a lze konstatovat, že přinášejí městu novou přidanou hodnotu.

Proces regenerace započal v roce 2004, kdy město Ostrava zpřístupnilo pro širokou veřejnost lokalitu Dolní oblast Vítkovice. Rovněž byla v roce 2004 ustavena pracovní skupina, která měla za cíl vytvořit nový koncept vítkovických vysokých pecí. Nyní se projekt nachází v první fázi regenerace, která má následující cíle:

- Zpřístupnit národní kulturní památku odborné i laické veřejnosti
- Vznik stálé expozice „Svět Techniky“
- Zřídit expozici technických podle charakteru technického dědictví [4]

Rozloha celého areálu Vítkovic zabírá 253 ha. Tato celková plocha je rozdělena do dvou částí. První část je rozsáhlá na ploše 153 ha a tvoří ji areál Nových Vítkovic. Do druhé části spadá halda Hrabůvka s celkovou rozlohou 100 ha. Oblast Nových Vítkovic je dále rozčleněna do tří částí, centrální, jižní a severní. Severní oblast Vítkovic je aktuálně nejvíce koncepčně rozpracována. [4]

V rámci reaktivace Dolní oblasti Vítkovice budou realizovány tři projekty. Celkové zaměření všech projektů a rovněž využití celé Dolní oblasti bude založeno především na vzdělávací funkci. Tato vzdělávací činnost bude zaměřena na regionální spolupráci základních, středních a vysokých škol.

Ústředna s interaktivní výstavou „Svět techniky“ a klubem COM-PRES

Mezi infrastrukturní projekty v Dolní oblasti Vítkovice patří Ústředna s interaktivní výstavou „Svět techniky“ a klubem COM-PRES. V současném světě moderních technologií to nemají muzea lehké. Aby zaujaly své návštěvníky, musí poskytovat něco zvláštního, co ostatní muzea nemají. První projekt, který by se měl v rámci reaktivace Dolní oblasti Vítkovic realizovat, je výše zmíněná Interaktivní výstava „Svět techniky“, která se bude nacházet v budově bývalé VI. energetické ústředny.

Jedná se o starou halu vystavěnou ve 20. století, která je postavena z cihlových zdí a je protkána řadou železných konstrukcí. Součástí budovy jsou zařízení pro úpravu vody, konkrétně dvě unikátní pístová dmychadla. Ta budou hlavní součástí výstavy a ve společnosti s interaktivní prohlídkou vytvoří pro návštěvníka jedinečný zážitek. Mezi vystavujícími budou také místní a regionální firmy. [4]

Společenské a kongresové centrum GAS PRES

Nejvýznamnějším architektonickým prvkem bude dle autora této bakalářské práce Společenské a kongresové centrum GAS PRES, které bude sloužit k pořádání významných konferencí a kongresů. Dojde zde ke skloubení moderní architektury s původní zástavbou. Kongresové centrum se bude nacházet uvnitř historického plynojemu, který zůstává již 12 let nevyužit. Kapacita centra má být 1500 osob, které se vměstnají do dvou sálů s 500 místy. [4]

V lednu 2011 započaly práce na vyzdvihnutí plynojemu do výšky, následně se zde budou provádět stavební práce. Architektem projektu je Josef Pleskot. Dle architektonického návrhu se má zachovat historická stavba plynojemu. Denní světlo do budovy bude přivádět prosklená střecha. [4]

Vysoká pec – atrakce a studijní prostor

Třetí projekt v rámci reaktivace Dolní oblasti Vítkovice spočívá v celkové rekonstrukci jedné z vysokých pecí a její využití jako atrakce pro návštěvníky. Rovněž bude rekonstruován velín vysoké pece.

V rámci prohlídky areálu Dolní oblasti Vítkovic se autor dotázal na budoucí podobu vysoké pece, kterou nyní popíše. Vysoká pec bude sloužit návštěvníkům areálu, primárně, ovšem bude určena pro studenty technických oborů ze zdejších univerzit. Studenti či návštěvníci, budou posazeni do vozíků, které je následně vyvezou nahoru na pec, kde si vystoupí a budou jí procházet. Uvnitř vysoké pece bude umístěná expozice těžby uhlí až po výrobu železa.

Doba, po kterou bude realizace projektů v Dolní oblasti Vítkovice probíhat, je stanovena na léta 2009 – 2015. Podkladem pro podání žádosti o financování celého projektu je zpracovaná studie proveditelnosti včetně podrobného marketingového průzkumu trhu. [4]

Finanční zajištění projektů obstarává neziskové zájmové sdružení právnických osob Dolní Vítkovice, které bylo vytvořeno společností Vítkovice, a.s., za účelem získání dotace z evropských fondů a dceřinou společností Vítkovice Reality Developments, s.r.o. [4]

Projekt je 100% financován ze strukturálních fondů Evropské unie, v rámci Integrovaného operačního programu. Zvolená je prioritní osa 5 – Národní podpora územního rozvoje, oblast intervence 5.1 - Národní podpora využití potenciálu kulturního dědictví, podporovaná aktivita 5.1b - Realizace vzorových projektů obnovy a využití nejvýznamnějších součástí nemovitého památkového fondu ČR v celkové částce 500 mil. Kč. DPH ve výši 100 mil. Kč, bude průběžně financováno ze zdrojů sdružení právnických osob Dolní Vítkovice. Roční odhadované provozní náklady činí 5,4 mil Kč. [4]

Příloha 6: Realizované rozhovory s představiteli projektů a měst

Rozhovor s Mgr. Markétou Ubíkovou projektovou manažerkou Ostrava 2015

Ostrava 2015

Otázky pro bakalářskou práci Evropské hlavní město kultury 2015 - komparace projektů kandidujících měst Ostravy a Plzně.

1. Z jakého důvodu vznikl nápad přihlásit Ostravu do soutěže EHMK 2015? A proč právě Ostrava?

Nebyla jsem úplně na začátku procesu, je to otázka spíše na politickou reprezentaci města, jednalo se o politické rozhodnutí.

Ostrava má neustále negativní image v Evropě respektive v České republice a jsou tady rozjeté jiné projekty např. tvrdé projekty. My víme, že budeme potřebovat na tyto projekty vysoce kvalifikované lidi, kteří se orientují podle toho, jak se kde žije, jaká je tam kultura a měkké faktory. Toto byl podle mě jeden z motivů, proč se politické vedení města rozhodlo do projektu jít a také z důvodu podpory kultury samotné i dovnitř města.

2. Proč jste se rozhodli vybrat právě ty projekty, které byly součástí přihlášky?

Projekty vzešly ze spolupráce aktérů, kteří s námi pracovali. My jsme jim dali výzvu, aby nám posílali projekty. Projekty jsme nevymýšleli my, ale byly tam z naší strany dramaturgické zásahy. Projekty jsme určitým způsobem strukturovali a rozvíjeli je. Jednalo se o rozvíjení, které korespondovalo se zadáním soutěže. Přišlo nám mnoho projektů, ze kterých jsme poté vybírali. Některé projekty byly více méně pro „komisaře“ abychom splnili podmínky soutěže. Jiné jsme vybrali proto, že byly kvalitní a my jsme věděli, že za nimi stojí kvalitní lidé.

3. Co je základním bodem projektu Ostrava EHMK 2015?

Klíčovým projektem byl klastr Černá louka, kolem něj se vše točilo, jednalo se o tvrdý infrastrukturální projekt. Spousta zajímavých projektů byla také měkkých.

4. Můžete blíže specifikovat kulturní klastr Černá louka, včetně jeho financování?

Klastr měl uspokojit potřebu města po určitých kulturních institucích jako je koncertní síň a ostatní. Nemělo, se jednat pouze o seskupení budov, mělo to být něco více. Měl to být „bod“ ve městě, od kterého by se dále rozvíjelo město.

Financování bylo navrženo tak, že město Ostrava přislíbilo 2 miliardy Kč z vlastního rozpočtu a samozřejmě se počítalo s dalšími zdroji. Jednak z IPRM města Ostravy do roku 2013, také byly zahájeny diskuze o novém plánovacím období. Hovořilo se také, o nástroji Jessica, počítalo se s více zdroji.

5. Další částí projektu je reaktivace Dolní oblasti Vítkovic, v jaké fázi se projekt aktuálně nachází?

Reaktivace Dolní oblasti Vítkovic byla součástí projektu, ale více méně si to řídil Ing. Jan Světlík (předseda správní rady zájmového sdružení právnických osob Dolní oblast Vítkovice) Pokud vím, něco více, tak je to pouze z médií.

6. Co se děje s projektem Ostrava 2015 nyní?

My jsme jako tým Ostrava 2015 odevzdali na město Ostrava zkrácenou přihlášku a poté jsme vypracovali projekt, který sděluje co dále s projektem Ostrava 2015, kde nebylo obsaženo vše, co bylo v přihlášce, ale například co mohlo město učinit na podporu kultury, kreativního průmyslu. Měli jsme schůzku s panem primátorem Ing. Petrem Kajnarem, to bylo v prosinci 2010 a od té doby, ještě nemáme žádnou odezvu. Takže co se děje s projektem Ostrava 2015 nyní nevím. Co se týče klastru, probíhá územní rozhodnutí a určité kroky v gesci města. A zda se projekt realizuje v takové podobě, jaké ho známe z obrázků, to netuším.

7. Co se týmu Ostrava 2015 nejvíce povedlo?

Myslím, že vznikly některé akce a otevřela se témata, o kterých se zde nikdy nehovořilo. Velmi důležitý je například bod multikulturnost města, my jsme na to nějakým způsobem museli reagovat, což bylo dobře. Nikdo toto téma zde nikdy neotevřel v takovém rozsahu. Na druhou stranu pokud se to ovšem, nebude nijak rozvíjet, nebude to mít žádné pokračování, jednalo by se o pouhé plácnutí do vody. Ovšem i to mělo určitý dopad. Úplně největší přínos projektu bylo vytvoření vazeb mezi lidmi. Lidé, kteří se spolu nikdy nebavili, ale věděli o sobě, si najednou

vytvořili vazby, které třeba dnes nejsou tak viditelné, ale domnívám se, že na základě těchto vazeb může vzniknout další spousta projektů pro město. Ovšem už ne například pod hlavičkou města, bude se jednat o soukromé iniciativy lidí nebo sdružení.

8. V čem byl ostravský projekt lepší než plzeňský?

Domnívám se, že byl mnohem lepší po stránce kultury, jako umění. Měl mnohem více co nabídnout. Myslím si, že byl atraktivnější z pohledu Evropana, občanů České republiky. Kdyby se projekt realizoval, tak by zde skutečně lidé přijeli a podívali se. Plzeň takový magnet nemá. Pokud by se uskutečnil klastr Černá louka v takovém měřítku, o kterém jsme možná snili nebo si mysleli, že by to takhle mohlo vypadat. V tom případě by měl Ostravský projekt větší dopad než Plzeňský.

9. Proč měla titul EHMK 2015 získat právě Ostrava?

Protože si to zaslouží, protože jej potřebovala, protože by titul mnohem více pomohl Ostravě než Plzni. Pomohl by jí také proto, že by zde byl externí tlak na elity města, aby skutečně v této věci něco podnikaly. Tento tlak nyní zmizel, a uvidíme, jak to půjde dále. Zatím to vypadá nijak.

10. V čem je pro město Ostrava důležitá kultura?

Myslím si, že Ostrava není zcela „normální město“. Lidé zde často nemají vazby, popřípadě mají, ale nejsou silné. Hodně lidí z Ostravy odchází, hodně jich uvažuje o tom, že odejde. Někteří přišli a není tomu tak dávno, například generace zpět a kultura je něco, co je zde může udržet. Kultura napomáhá vzniku dalších vazeb mezi lidmi a to je zde může udržet. Titul EHMK 2015 dal obyvatelům Ostravy pozitivní očekávání, že přijde změna, něco se stane, ať už u mladých lidí či obyvatel, kteří zde žijí. A to nyní zmizelo, a je to velmi těžké pro ně, když už viděli, že se věci začínají pohybovat, ovšem zase se zastavily. Nyní zde není vize a netuším, zda Ostrava nalezne něco podobného jako titul EHMK 2015, aby dokázala zmobilizovat veřejnost a elity města, k tomu aby se zde něco opět dělo. Na druhou stranu již existuje skepse k akcím tohoto typu.

Mgr. Markéta Ubíková, projektová manažerka Ostrava 2015

Plzeň 2015

Otázky pro bakalářskou práci Evropské hlavní město kultury 2015 - komparace projektů kandidujících měst Ostravy a Plzně.

1. Z jakého důvodu vznikl nápad přihlásit Plzeň do soutěže EHMK 2015? A proč právě Plzeň?

Nápad přihlásit se do soutěže vznikl již v roce 2006 z prostého důvodu. Tehdy se v souladu s programovými dokumenty města hledaly mezinárodní programy, které by pomohly rozvoji kultury ve městě. Tehdy byla vlastně poprvé nalezena informace, že pro rok 2015 bude EHMK jedno město z ČR a jedno z Belgie. Městská správa v Plzni se tohoto tématu ihned chopila, zařadila EHMK 2015 mezi strategické projekty a začala s přípravou.

Plzeň proto, že chtěla a potřebovala takto silný projekt na poli kultury. A také proto, že stát se nositelem prestižního titulu pomůže naplnit programovou vizi být moderním evropským městem....

Těch důvodů, proč se Plzeň rozhodla, je hodně.

2. Proč jste se rozhodli vybrat právě ty projekty, které byly součástí přihlášky?

V oblasti **kulturní infrastruktury** bylo již v počátku práce na projektu EHMK známo, co Plzeň potřebuje. Proto město přistoupilo k tvorbě tzv. integrovaného plánu rozvoje města (IPRM) zaměřeného na kulturní infrastrukturu.

Do tohoto plánu byly zahrnuty investice – nová budova divadla, 4x4 Cultural Factory, nová budova galerie, sportovně rekreační trasy v údolích řek, úprava prostoru Štruncových sadů, úprava veřejných prostranství, diecézní muzeum, oprava sokolovny, realizace komunitního centra v sídlišti Skvrňany, nová knihovna a muzeum Generála Pattona.

Na základě předběžné studie proveditelnosti a diskusí byly vyselektovány ty, které se mají stát klíčovými investicemi EHMK.

Programová vize projektu Plzeň 2015 je dána čtyřmi široce pojatými programovými proudy, do nichž se zcela přirozeně začlenily jednotlivé projekty navržené plzeňskými aktéry na poli (nejen) kultury. Celou programovou část jsme však pojali jako mapování potenciálu Plzně, tzn. nedělali jsme žádnou selekci a zveřejnili prakticky veškeré náměty, které byli jejich autoři schopni sepsat do projektových fiší. Uvedli jsme tuto kapitolu jako ukázkou toho, co je Plzeň schopna nabídnout s jasným cílem pracovat na zapojování dalších NNO a občanů a konečný výběr zásadních uměleckých projektů ponechat na mezinárodní Umělecké radě. Program bude mít dvě linie – „flagship projects“ – umělecké počiny evropského formátu, které budou mezinárodně avizovány již od konce roku 2013, a vedle toho široký záběr místních aktivit přesahujících hranice regionu, které podpoříme formou uměleckého coachingu, poskytnutím loga projektu apod.

Město jednohlasně schválilo Program rozvoje kultury na léta 2009 – 2019, v němž jsou zaneseny jak neinvestiční prostředky (min. 9% z rozpočtu města), tak zásadní investice.

3. Co je základním bodem projektu Plzeň EHMK 2015?

Otevřenost. Jedná se o důležitý princip práce se všemi sektory a navazování nových a trvalých vazeb mezi nimi. Máme na mysli sektor veřejné správy vč. politické reprezentace, sektor podnikatelský a sektor neziskový.

4. Můžete blíže specifikovat projekt revitalizace Štruncových sadů, včetně jeho financování?

Cílem projektu revitalizace Štruncových sadů je celková přeměna tohoto prostoru, jež klade důraz na jeho sportovní a relaxační využití.

Do této přeměny je mj. zahrnuta úprava parkových ploch, oprava povrchů stezek s využitím pro cyklisty a in-line bruslaře, výstavba sportovního areálu (horolezecká a boulderová stěna, skateboardové centrum) a dětského a víceúčelového hřiště. V oblasti soutoku řek Radbuzy a Mže bude vytvořen prostor „pro setkávání“ (meeting point) se zázemím (zahrnujícím občerstvení, náměstíčko s fontánou,

venkovní galerii) či nová lávka přes Radbuzu do pivovaru. Součástí projektu je též řešení obslužné komunikace, parkování, zlepšení zázemí pro sportovní kluby.

Projekt bude financován z dotace ROP Jihozápad a kofinancován z půjčky z prostředků Evropské investiční banky.

V současné době je vydáno stavební povolení a připravena dokumentace pro výběr zhotovitele stavby. V dubnu 2011 počítáme s podáním žádosti o dotaci, zahájení stavby samotné plánujeme na září 2011 a její dokončení na srpen 2012. Projekt by měl být zkolaudován v září 2012.

5. Další infrastrukturním projektem je multižánrové kulturní centrum 4x4 Světovar Cultural Factory, v jaké fázi se projekt aktuálně nachází?

Po sérii veřejných diskusí vzniklo v Plzni zcela spontánně občanské sdružení Světovar, které má několik desítek členů. Jedná se především o NNO, které mají velký zájem v prostoru působit. Město schválilo záměr rekonstruovat prostory do roku 2013, počítáme tedy i se zkušebním provozem v roce 2014, silným vytížením v roce EHMK a dalším fungováním po něm. Členové kreativního týmu aktivně mapují „Maisons folies“, což jsou obdobné projekty vzniklé z EHMK Lille 2004 a existují i v Belgii (např. Monsu). Plzeňský network „To Beer or Not To Beer“ porovnává způsoby fungování, udržitelnosti, low cost technologies apod. tak, aby byly nastaveny optimální parametry pro budoucí fungování Světovaru.

Z hlediska investiční přípravy budou v nejbližších měsících připraveny dva dokumenty. Prvním z nich bude urbanistické řešení celého areálu (cca 5 ha) Světovar. Toto řešení bude vycházet z vítězného soutěžního návrhu z urbanistické soutěže uspořádané v loňském roce.

Pro vlastní investici 4x4 Cultural Factory Světovar se nyní připravuje zadání projektové dokumentace. Výchozím podkladem je variantní studie uspořádání a provozu tohoto kulturního centra z loňského roku.

Rada města Plzně projednala návrh schématu dalšího postupu a rozdělení kompetencí pro přípravu a realizaci rekonstrukce historických budov na 4x4 CF a pro zajištění budoucího provozu. Investiční prostředky jsou součástí IPRM.

6. Co se děje s projektem Plzeň 2015 nyní?

V říjnu 2010 byla registrována Plzeň 2015, o.p.s. a tým pracuje na základním strategickém plánu. Ten rozpracovává dílčí úkoly a jednotlivé kroky vedoucí k realizaci tak náročného a komplexního projektu. Připravujeme rovněž materiál pro vládu tak, aby MK ČR mohlo předložit první základní představu o EHMK hned po formálním potvrzení titulu Radou ministrů kultury EU. To proběhne 19.5.2011, teprve od toho data lze titul EHMK užívat. Paralelně zpracováváme komunikační strategii, na níž nesmírně záleží úspěch projektu.

7. Co se týmu Plzeň 2015 nejvíce povedlo?

Vzbudit široké nadšení pro projekt a hrdost obyvatel na titul EHMK. Den Meliny Mercouri, který proběhl 12. 6. 2010 na Americké třídě, byl prvním silným projevem desítek organizací, které se dobrovolnický zapojily, proto ho chceme zachovat i pro další roky.

8. V čem byl plzeňský projekt lepší než ostravský?

Největší ohlasy měla silná evropská dimenze projektu, aktivní zapojení do řady evropských sítí a zkušenosti vedení týmu na tomto poli. Velký ohlas měla také metodika práce s různými partnery napříč sektory, tedy vedle „flagship“ projektů i navržená metoda coachingu a v neposlední řadě Banka kreativního kapitálu, která se zaměřuje na vazbu umění – byznys. Třetím diskutovaným aspektem byla kvalita prezentace, schopnost týmu přesvědčit a nebát se jistých extravagantních prvků i humoru.

9. Proč si myslíte, že titul EHMK 2015 získala právě Plzeň?

Obrovskou roli sehrála kompaktnost týmu a široké zapojení veřejnosti, ti všichni sdíleli velké nadšení pro projekt.

10. V čem je pro město Plzeň důležitá kultura?

Kultura hraje zásadní roli pro budoucnost města. Atraktivita prostředí, ve kterém máme žít a pracovat, je dnes již vévodícím požadavkem občanů po celé Evropě, kultura se tak stává přirozenou podmínkou udržitelného rozvoje města i regionu. Nejde jen o úzké chápání kultury jako umění, ale i její integrační, komunitní a

vzdělávací funkci, o její přesahy do všech oblastí života. Multiplikační efekty kultury jsou velmi silné jak pro ekonomický růst, tak pro dosažení sociální koheze a Plzeň se chce v tomto stát inspirací pro všechna ostatní města nejen ČR.

Mgr. Yvona Kreuzmannová
umělecká ředitelka projektu Plzeň 2015
za přispění RNDr, Milana Svobody, ředitele projektu a Petra Šimona, manažera
mezinárodních vztahů

Ostrava 2015

Otázky pro bakalářskou práci Evropské hlavní město kultury 2015 – komparace projektů kandidujících měst Ostravy a Plzně.

1. Z jakého důvodu vznikl nápad přihlásit Ostravu do soutěže EHMK 2015? A proč právě Ostrava?

Nápad přihlásit Ostravu do soutěže EHMK 2015 vznikl z důvodu kulturní tradice Ostravy a nepochybně také proto, že se soutěž vrátila do ČR. Ostrava bez ohledu na soutěž EHMK 2015 plnila a plní úlohu kulturní metropole MSK. Kvalita i rozsah kultury v Ostravě je na vysoké úrovni. Získání titulu by rozhodně přispělo k její propagaci a dalšímu obohacení.

2. Proč jste se rozhodli vybrat právě ty projekty, které byly součástí přihlášky?

Projekty byly vybírány na základě několika kritérií. Především to byly projekty, které svým obsahem a velikostí odpovídaly požadavkům na evropský rozměr soutěže, dokázaly propojit všechny kulturní aktéry města a současně se jevily pro obyvatele města jako velice atraktivní.

3. Co je základním bodem projektu Ostrava EHMK 2015?

Hlavním bod programu byla snaha o zkvalitnění života ve městě Ostrava všech směrech, převážně pak z pohledu urbanistiky, kultury, vzdělání a životního prostředí.

4. Můžete blíže specifikovat kulturní klastr Černá louka, včetně jeho financování?

Kulturní klastr Černá louka je projekt na vytvoření kulturně – sociální městské části na území bývalého brownfieldu. Projekt současně zastřešuje dlouhodobé městské plány na dobudování chybějící kulturní infrastruktury. Součástí by mělo být nové hudební centrum, městská galerie, školy, bydlení, ale i veřejný prostor a zeleň. Investorem projektu je město Ostrava.

5. Další částí projektu je reaktivace Dolní oblasti Vítkovic, v jaké fázi se projekt aktuálně nachází?

Projekt pokračuje pracemi na rekonstrukci jednotlivých objektů, jako jsou plynovod, vysoké pece, trojhalí, sanací celého území a pracemi na jeho dopravním připojení.

6. Co se děje s projektem Ostrava 2015 nyní?

Projekt Ostrava 2015 prochází fází jakési aktualizace, která má za úkol vytěžit z projektu největší přínosy a provést jejich zapracování do koncepce rozvoje kultury města Ostravy v podstatně delším časovém horizontu než je rok 2015 a samozřejmě v rámci finančních a zejména rozpočtových možností města Ostravy.

7. Co se týmu Ostrava 2015 nejvíce povedlo?

Zejména sjednocení celé kulturní obce města Ostravy včetně jeho obyvatel.

8. V čem byl ostravský projekt lepší než plzeňský?

Z mého pohledu to byly mnohem vyšší ambice, které v urbanistické části navazovaly na rozvoj centra Ostravy včetně propojení s Dolní oblastí Vítkovic a s celkovým „oživením“ prostoru v okolí řeky Ostravice.

9. Proč měla titul EHMK 2015 získat právě Ostrava?

Z historického hlediska je možné to považovat za dluh vůči Ostravě.

10. V čem je pro město Ostrava důležitá kultura?

Kultura v podstatě přímo určuje kvalitu života ve městě. Její role je velmi široká. Může to být z důvodu rozvoje podnikání – „přilákání“ nových investorů, stabilizace vzdělaných lidí ve městě, příjemného prostředí pro život a z mnoha dalších důvodů...

Ing. Michal Hrotík

vedoucí odboru kultury a zdravotnictví Statutární město Ostrava

Ostrava 2015

Otázky pro bakalářskou práci Evropské hlavní město kultury 2015 – komparace projektů kandidujících měst Ostravy a Plzně.

1. Z jakého důvodu vznikl nápad přihlásit Ostravu do soutěže EHMK 2015? A proč právě Ostrava? (Bude se Ostrava ucházet o titul v dalších letech?)

Města, která tento titul získají, těží z jeho popularity a prestiže, profitují z růstu turismu i investic a zařazují se trvale mezi viditelné body na mapě kulturní Evropy. Zda se bude ucházet o titul v dalších letech, mi není známo.

2. Proč jste se rozhodli vybrat právě ty projekty, které byly součástí přihlášky?

Čtyři klíčové části projektu Ostrava 2015 byly: stavby, jež by měly doplnit chybějící kulturní infrastrukturu města, kulturní program zaměřený jak na dlouhodobé, tak jednorázové slavnostní akce, vzdělávání v oblasti managementu umění, jež zahrnovalo otevření nového studijního oboru Management umění na jedné z ostravských univerzit a celou řadou kontextových vzdělávacích seminářů, a konečně zvýšená péče o životní prostředí, tolik potřebná v moravskoslezském regionu,

3. Co je základním bodem projektu Ostrava EHMK 2015?

V rámci území Černé louky se počítá s následujícími stavbami:

Koncertní dům

V České republice nebyl dosud postaven koncertní sál ve velikosti a kvalitě, která by vyhovovala požadavkům „moderního“ orchestru. Ani jeden ze současných sálů v ČR nevyhovuje potřebám velkých orchestrů, zejména z hlediska akustiky, která zásadním způsobem ovlivňuje kvalitu hudby. Budova bude mít vedle symfonického sálu (s kapacitou cca 800-1000 míst) k dispozici také sál komorní (s kapacitou cca 200 míst) a menší společenský sál.

První výstavní síň města Ostravy (Kunsthalle)

Kunsthalle je výstavní instituce výtvarného umění, která nemá vlastní sbírku, ale pořádá zásadní výstavy světového, evropského či národního významu. Městská galerie by měla být výraznou budovou na území Černé louky, kulturně-uměleckým centrem, místem pro setkávání se širokou nabídkou nejen výstavních aktivit a služeb. Plocha cca 2000 m² umožní pořádat výstavy větších objektů a prostorových artefaktů pro cca 5 tisíc návštěvníků.

Přístavba Divadla loutek Ostrava

Divadlo loutek Ostrava je jedinou profesionální scénou pro děti a mládež v Moravskoslezském kraji s čilými mezinárodními kontakty. Hlavním cílem projektu je vytvoření nové alternativní studiové scény pro asi 50-60 diváků, vybudování vnějšího amfiteátru, rozšíření foyer a dalšího zázemí. Rozšíření kapacity divadla umožní častější realizaci loutkových, pohybových a výtvarných terapeutických workshopů. Hlavním smyslem celého klustru je propojení umění, vzdělávání a každodenního života.

Komplex škol (mateřská, základní, střední - lyceum)

Vytvoření integrálního komplexu zahrnujícího celý vzdělávací systém, který umožňuje efektivní propojení lidí i činností, zahrnující tři typy škol: mateřskou, základní a střední.

Centrum moderní hudby (CMH)

Objekt Pavilonu G je v současné době využíván jako golfová tréninková aréna. Východiskem pro jeho rekonstrukci je absence většího indoorového prostoru pro konání kulturních a společenských akcí přímo v centru města. Cílem je vytvořit kulturní areál města, kde se budou konat stávající i nové festivaly Ostravy s výrazným přesahem do sousedních regionů. Součástí bude víceúčelový koncertní prostor pro cca 1500 lidí a malá klubová scéna (asi pro 150 diváků).

Kreativní inkubátor kombinovaný se školou managementu v oblasti umění

Kreativní inkubátor by měl generovat agilní, schopné producenty a manažery projektů z oblasti kreativní ekonomiky. Program inkubátoru by měl být složen z několika částí, např. vysoké školy a inkubátoru nových projektů kreativního průmyslu. Kreativní inkubátor by měl obsahovat minimálně 5 multimediálních

přednáškových učeben pro výuku s kapacitou do 30 osob, 1 velký multimediální projekční a divadelní sál s kapacitou 150 – 200 osob.

Bydlení

Kulturně-edukativní program řešeného území by měl být doplněn o bytovou funkci, tedy trvalou přítomnost lidí. Bydlení by nemělo působit jako násilně přidaná hodnota, ale jako integrální součást klustru. Jeho sociální rozměr je stejně tak důležitý jako rozměr kulturní. Význam klustru tkví právě ve spojení kulturních institucí se školami, bydlením a kvalitním veřejným prostorem. To vše dohromady by mělo vytvořit podmínky pro šťastný život.

Humanizace řeky Ostravice

Projekt zahrnuje řadu dílčích projektů urbanistických, architektonických a ekologických v bezprostředním okolí řeky Ostravice. Úpravou této oblasti se rozšíří relaxační a rekreační zóna města a zlepší se stav vody a přírody v okolí říčního toku.

4. Můžete blíže specifikovat kulturní klastr Černá louka, včetně jeho financování?

Klastr Černá louka bude jedním z nositelů symbolické hodnoty města. V kontextu interní image se stane zásadním identifikačním elementem pro místní obyvatele. Posílí regionální identitu.

Klastr vytvoří inspirativní prostředí urychlující výměnu znalostí a informací, což dále přímo vede ke vzniku inovací jak v produktech, tak i ve službách sektoru kreativních odvětví. Realizace přivede významné regionální aktéry k „jednomu stolu“ a iniciuje nové regionální kooperační sítě.

V rámci Klustru Černá louka se vytvoří lokální prostředí, které přitahuje kreativní pracovníky. Město si tak buduje pojistku proti odlivu cenných osobností z regionu.

Včas rozvíjíme potřebné inovace – sociální (posílení sociálního kapitálu), kulturní (nové formy kulturních aktivit a dialogu) a organizační (zlepšení propagace a řízení uměleckých projektů).

V Ostravě neexistuje jedno dominantní odvětví kreativního průmyslu s dlouhou evolucí. Z těchto důvodů je multifunkční povaha Klustru Černá louka, kombinující

různé hudební žánry, výtvarno a zábavné volnočasové aktivity, ideální. Hlavní „vlajkové“ budovy klastru – městská galerie (kunsthalle), koncertní síň a celý urbanistický komplex – budou podstatnými faktory pro úspěšnou atrakci investorů.

Zohledníme-li současné prostorové rozmístění firem v oblasti kreativního průmyslu ve městě, pak vybudování kulturního klastru na území Černé louky představuje optimální variantu.

Klastr přispěje k vytvoření „kreativní“ atmosféry městského centra, z níž mohou profitovat i jiné sektory. Nabízí se také unikátní možnost vytvoření růstového „trojúhelníku“ v centru města. Klastr pomocí příkladu „dobré praxe“ bude stimulovat a motivovat další aktéry v oblasti kreativních odvětví ve městě a funkčně doplní stávající strukturu kreativních firem.

Klastr bude prvním krokem a ideálním vzorem v dalším budování města Ostravy. Bude tvořit otevřený základ pro další smysluplnou výstavbu a dostavbu chybějící infrastruktury.

5. Další částí projektu je reaktivace Dolní oblasti Vítkovic, v jaké fázi se projekt aktuálně nachází?

Rok 2011 bude rokem dalších velkých změn v Dolní oblasti Vítkovice. Na místě, které je známé především díky národní kulturní památce „Důl Hlubina, vysoké pece a koksovna Vítkovických železáren“, začnou vedle výrobních hal skupiny VÍTKOVICE MACHINERY GROUP růst investice v celkovém rozsahu za více než miliardu korun. Kromě přestavby plynojemu bude pokračovat rekonstrukce tzv. VI. energetické ústředny, rovněž historického unikátu, na interaktivní muzeum, a budování prohlídkové trasy na vysoké peci č. 1, dominantě oblasti.

Představeno už bylo i celkové řešení národní kulturní památky, včetně unikátního propojení Dolu Hlubina a vysokých pecí objektem koksovny, v němž bude prostor pro knihovnu i další aktivity.

Architektonický, developerský a rozvojový projekt s názvem Nové Vítkovice vytvoří na ploše 253 hektarů novodobý fenomén Ostravy a přivede do metropole Moravskoslezského kraje další desítky miliard investic. Jde o jednu z nejrozsáhlejších komplexních revitalizací průmyslového území a současně

developerských příležitostí v tuzemsku. Projekt předpokládá revitalizaci tzv. Dolní oblasti Vítkovic s národní kulturní památkou, zástavbu průmyslových ploch, opravy, rekonstrukce i výstavbu nových obytných bloků a zón pro volný čas. Díky projektu zájmového sdružení Dolní oblasti VÍTKOVICE (DOV), jehož členy jsou firmy VÍTKOVICE, a. s., VÍTKOVICE HEAVY MACHINERY, a. s., VÍTKOVICE REVMONT, a. s., ze skupiny VÍTKOVICE MACHINERY GROUP a VŠB-TU Ostrava, bude do proměny Dolní oblasti v roce 2011 investována více než miliarda korun. Postupně bude obnoven celý průmyslový areál, v němž je památkově chráněných 11 hektarů, které se staly Evropským kulturním dědictvím. Na zbývajících 140 hektarech má vzniknout kulturně-společenské areál s vědeckými pracovišti, unikátním Světem techniky, vysokoškolským centrem, případně krajskou vědeckou knihovnou a veřejným sportovištěm. Developerský projekt Nové Vítkovice si vyžádá až 60 miliard Kč.

6. Co se děje s projektem Ostrava 2015 nyní? (Jaké byly, jsou, důvody k realizaci vybraných projektů z přihlášky dnes?)

Členové týmu Ostrava 2015 společně s ostravskou kulturní veřejností pokračují v iniciativě a realizaci vybraných částí projektu kandidatury.

7. Co se týmu Ostrava 2015 nejvíce povedlo?

Nemohu hodnotit, nemám potřebné informace.

8. V čem byl ostravský projekt lepší než plzeňský?

Nevím, neznám plzeňský projekt.

9. Proč měla titul EHMK 2015 získat právě Ostrava?

Mám stejný názor jako dramatik a exprezident Václav Havel, proto si dovoluji ho citovat:

„Ostrava má svébytného genia loci, jehož základem se stala nutnost spoléhat se především na sebe samu. Pojem Ostrava stále přežívá jako synonymum těžkého průmyslu a černého uhlí, nikoli jako centrum kultury či vzdělání. Někdejší nevýhody ale přinášejí i nové naděje na revitalizaci míst. Proto vítám a podporuji ostravskou kandidaturu na Evropské hlavní město kultury 2015 jako snahu

rozpoznávat, oceňovat a rozvíjet i méně nápadnou krásu naší krajiny a našich měst," míní Václav Havel.

10. V čem je pro město Ostrava důležitá kultura?

Jako pro každé jiné město, viz odpověď „kulturní klastr“ Černá louka.

Ing. Jarmila Horáková, PhD.,
vedoucí odboru stavebně správního Statutární město Ostrava